

Életünk

AZ EURÓPAI MAGYAR KATOLIKUSOK LAPJA

I. évfolyam 9. szám

A Z St.Gallen — Megjelenik havonta

1969 szeptember 1.

Közös kiadás

A Kereszt Népe	Hollandia
Az Út	Bécs, Ausztria
Hírnök	Linz, Ausztria
Híszek	Svájc
Magyar Ház	Belgium
Pannonia Sacra	Németország
Sorsunk	Franciaország
Új Értésítő	Skandinávia

A kastli vár

Amióta a népek, nemzetek rájöttek annak valószínűsége, mily döntő befolyással van az iskola a nemzetnevelésre, minden ország és nép vezetői igyekeztek az iskolát saját érdekeik szolgálatába állítani. Az igaz, hogy a kezdeményező itt is az Egyház volt s már évszázadokon át virágoztak egyházi — kolostori, káptalani — iskolák, mire az államvezetés az iskolák hasznosságát és jelentőségét igazában felfogta, hogy azután annál nagyobb mértékben kisajátítsa őket. Mert ha igaz a közmondás, hogy az ifjúság a jövő, akkor ez fordított értelemben is alkalmazható: akié az iskola, azé az ifjúság, és az ifjúság révén a jövő.

Ennek a fételnek az igazságát teljes mértékben felismerték a magyar kommunisták is, amikor 1948-ban az ország hitvallásos iskoláira rátették a kezüket. Ez a kisajátítás felért egy második orosz megszállással. Mert amily mértékben sikerült a magyar iskolarendszer átállítása a leninista vonalra, oly mértékben szorult vissza a hitoktatás az iskolákban, s ma már ott tartunk, hogy Magyarországon a középiskolákban gyakorlatilag nincs hitoktatás, holott ez elméletileg még lehetséges volna. Ennek helyébe lépett aztán az 5-ik elemiől kezdve az orosz nyelv tanítása, mint az orosz gyarmati politika legfontosabb eszköze Magyarországon. Ha nem is beszélnek róla, ez a tény mindennél sajnálatosabban bizonyítja, hogy a megszálló szovjet hatalomnak mi a szándéka Magyarországgal s a magyar néppel: oroszosítás!

Éppen ezért örömmel kell üdvözlőnünk minden olyan kezdeményezést, mely legalább külföldön lehetővé teszi annak az iskolai szellemnek és nevelő munkának folytatását, amely az egész magyar neveléstudományt jellemezte 1945-ig, s melyet két szó fejez ki igazában: keresztény és nemzeti!

Boldog idők

Törvény biztosította az Egyház számára az elemi, polgári és középiskolák alapítási és fenntartási jogát (1886. XXXVIII. tc.; 1927. XII. tc. és 1954. XI. tc.). Az állam elismerte az egyházi iskolák nyilvánossági jogát: igazolványaik és minden más okmányaik egyenértékűek voltak az állami tanintézetek dokumentumaival. Az egyházi iskolák államsegélyt kaptak. Minden alsó és középfokú tanintézetben kötelező volt a hitoktatás.

Különben az 1955. évi VI. tc. 8-10. paragrafusai az egyházi tanszabadságról így intézkedtek: «Egyházi hatóság alá tartozó iskolákat az illetékes egyházi hatóságok saját szabályaik szerint igazgatják. A tantervet a vallás- és közoktatásügyi miniszter jóváhagyásával az iskolát fenntartó hatóság állapítja meg: ez a terv a kitűzött célok tekintetében azonos az országos tervvel, a tanítási anyag tekintetében pedig azzal terjedelemben megegyezik. A tankönyveket, segédkönyveket és térképeket az iskola fenntartó hatósága engedélyezi, de engedélyezés előtt bemutatja a vallás- és közoktatási miniszternek».

A katolikus egyház élt is bőven iskolaalapítási jogával és hatalmas anyagi áldozatok árán több mint 5.000 iskolát tartott fenn. Az alábbi statisztikai kép mindennél jobban megmutatja, milyen arányban és mekkora szellemi és anyagi erők bevetésével vett részt a magyar katolicizmus a magyar ifjúság képzésében és nevelésében.

Katolikus iskolák az 1946-47. tanévben:

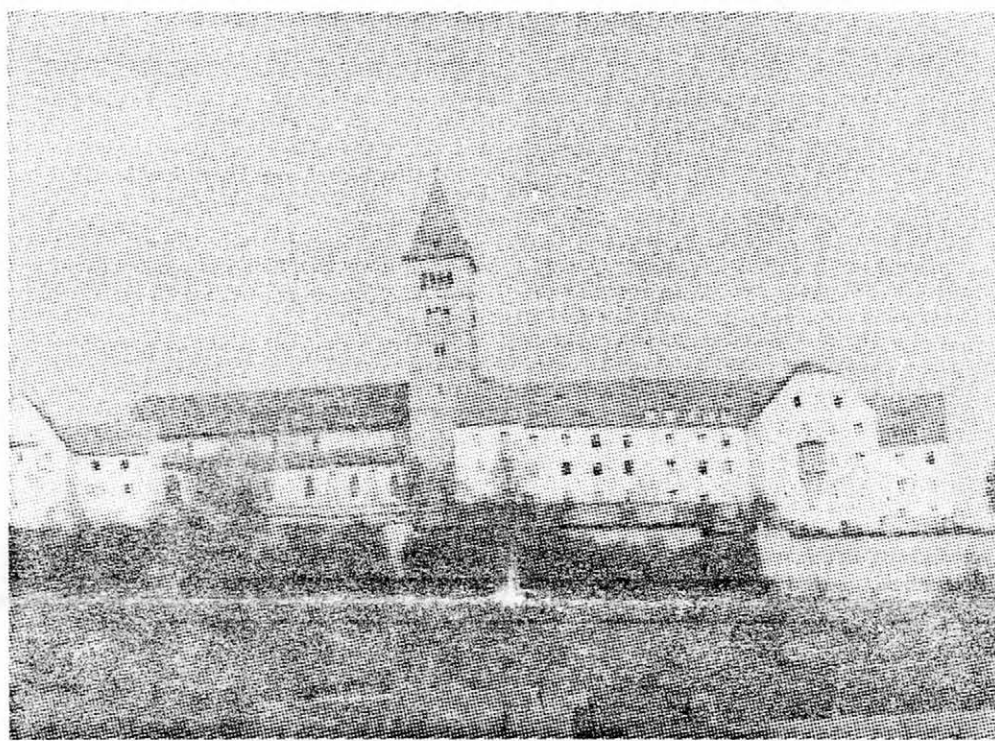
	az iskolák	tanulóival
1.205 elemi iskola	40 %-a	99.266
1.706 általános iskola	42 %-a	328.848
87 polgári iskola	29 %-a	8.975
3 óvónőképző	75 %-a	279
53 tanítóképző	55 %-a	6.924
62 gimnázium	50 %-a	14.597
21 gyak. középisk.	17 %-a	2.985
15 szakiskola	9 %-a	768

Amint a fenti adatokból láthatjuk, az iskolák erőszakos államosítása előtt a katolikus Egyház az összes iskolák 39 százalékát tartotta a kezé-

ben. A 5.122 katolikus iskolának összesen 462.640 tanulója volt, ami az összes tanuló létszámának 41 százalékát jelentette.

Magyar iskolát a menekült magyar ifjúságnak

Az iskola nemzetformáló szerepének tudata adta a sürgető gondolatot, hogy a menekült magyarság körében is kapjanak magyar iskolát a

Az ősi, ezer évvel ezelőtt emelt Kastli vár helyén épült egykori benedécs kolostor látképe. 1958-ban itt kaptak otthont a menekült magyar diákok.

magyar gyermekek, ahol magyar tanárok és tanítók magyarul oktatják az ifjúságot, a jövő magyar reményességét. Így született meg 1946-ban — mint a Burg Kastli magyar gimnázium ezévi értesítőjében olvassuk — a Passau-Waldwerk-i magyar menekült táborban egy magyar gimnázium, mely 5 év múlva a Bódeni tó közelében lévő Lindenberg-be költözött, egy fogadóba. Innen vándorolt aztán tovább 1954-ben Bauschlottba, a Baden-Württemberg-i herceg vadászkastélyába, hogy az 1956-iki magyar októberi felkelés után — mely új feladatok elé állította az iskola vezetőségét — a München melletti Fürstenried-i lelkigyakorlatos házba költözzék. Mindezek a kísérletek azonban csak átmeneti állapotot jelentettek, míg Dr. Ádám György németországi főfelkész elnökletével megalakult az új iskolabizottság 1957 tavaszán, majd 1959 dec. 1-én Dr. Otto Schedl és Walter Stein védnökségével a «Verein der Freunde und Förderer des Ungarischen Gymnasiums». Az intézetet ekkor azonban már a Kastli várban találjuk, «a gyönyörű Lauterach völgye felett örökös ősrégi kolostorban», ahol az iskola is van.

Azt talán hangsúlyozni sem kell, hogy mennyi küzdelem, mennyi áldozat, erőfeszítés előzte meg az utat Passau-tól a mai Kastli várig. Épp ezért csak hálával és a legnagyobb elismeréssel gondolunk mindazokra a tanárookra, tanárnőkre, akik Ambrus Szaniszlóval az élükön az iskola alapjait lerakták, az intézetet a legválságosabb időkben is fenntartották és a jövőnek megőrizték. Ha az intézet ma már teljes kibontakozását éli s anyagilag is aránylag megerősödött, s olyan hírnévre tett szert, hogy távoli földrészek — elsősorban az USA — magyarjai is felkeresik, a magvető pionírok munkájának és fáradozásának lehet köszönni. És hogy az intézet közben szépen kiépült, — modern leány- és fiúinternátussal meg korszerű zeneteremmel — és hogy Harangozó Ferenc igazgatóval az élen rátermett és jól felkészült tanári karral rendelkezik, azt az Iskola Bizottság példás és lelkiismeretes működésének kell köszönni. De mindenképp Ádám György pápai

kamarás főfelkésznek, aki idejének nagy részét a magyar iskola súlyos ügyeinek szenteli és gondoskodik az intézet fenntartásához szükséges anyagiak előteremtéséről és aki ugyanakkor állandóan készen áll arra is, hogy nyugodt és békés magatartásával időről időre megoldja azokat a nehéz helyzeteket, melyeket sajnos elég gyakran előidéznek tájékozatlan és heves vérmérsékletű magyarok, vagy még gyakrabban rosszdulatú bujtatók és rágalmozók.

De különösen nagy hálával és köszönettel kell adózzék a külföldi magyarság a német szövetségi

A tartalomról

A kastli vár	1. o.
Szent István ünnepély Svájcban	2. o.
Magyar jezsuiták Amerikában	2. o.
A holdutasok a világűrben	3. o.
Párizsi levél	4. o.
A pápa ugandai útja	5. o.
Az ifjúság nevelésének kérdése	5. o.
Bácskai jegyzetek	7. o.
Mit látott Constantinus?	7. o.

Az egyházi iskolák értéke

Minden iskolaév kezdetén aktualizálak az alábbi sorok, melyeket Mindszenty József bíboros egyik 1946-ban kibocsátott körleveléből idézünk:

Az állami iskolákban a legkülönbözőbb vallási felfogású emberek tanítanak és így nincs egységes szellem a nevelésben. Megtörténhet az, hogy a természetrajz órán egy materialista tanár esetleg azt magyarázza: nincs Isten, nincs halhatatlan lélek, hanem csak anyag és erő van. A hittanórán pedig, sőt otthon is nagyon helyesen a szülői házban azt tanulja a gyermek, hogy mindenkinek Teremtője, végső oka és egyúttal a mi gondviselő Atyánk és örök bíránk az Isten.

Nemde káros összeütközések, zavarok keletkezhetnek az ilyen ellentétes tanítások nyomán a gyermek lelkében, melyek később kételyekre és hitetlenségre vezethetnek. De ha nem is bántják valamely iskolában a vallást, ha az úgynevezett semlegesség nevében csak hallgatnak Istenről, mintha nem is léteznék, vagy mintha jelentéktelen tényező volna az életben, már akkor is vallásellenes volna az iskola, mert Istenről hallgatni, Isten tudomásul nem venni, az Ő szent fölségét bántó, mélyen sértő közöny. A vallási közöny pedig, melyet így a gyermekbe oltanak, még a hitetlenségénél is rosszabb, mert tapasztalat szerint könnyebb megértetni egy harcos istentelent, mint egy lagymatag, hitközből, névleges keresztényt.

Ezzel szemben a katolikus iskolákban nemesek a hittanórák, hanem minden órán katolikus levegőt és szellemet szívunk magunkba a tanulók. Itt nem támadhat zavar a gyermek vagy ifjú lelkében ellentétes tanítások miatt és ez az iskola nem kerülhet összeütközésbe a katolikus szülői ház felfogásával és megszentelt hagyományaival. Itt harmonikusan, egyöntetűen egy célra tör a nevelői munka: mert nevelnek itt és nem csak tanítanak. Itt van határozott fenséges, mindent átjógó nevelési cél: a lélek üdvössége. Megvannak a biztos kipróbált nevelési eszközök: az örök igazságok és az evangéliumi erkölcs: a követésre méltó példák: Krisztus és a szentek élete. Megvannak az akarat számára a természetfölötti erőforrások: az isteni kegyelem eszközei, a szentségek és a szentelmények. És megvannak a hivatott tanítók, kik a gyermekben és ifjúságban a Krisztus kis barátait látják és rágondolnak az Úr szavára: «Aki befogad egy ilyen kisdedit az én nevében, engem fogad be!»

Nem hiába szeretik a szülők és részesítik előnyben minden országban a katolikus iskolákat és nagy áldozatokkal fenntartják őket ott is, ahol mellettük egyéb iskolák is rendelkezésre állnak.

És a katolikus iskolák minden tekintetben állják a versenyt. All ez különösen szerzetes iskoláinkra. A tanító szerzetesek és szerzetesnők maradék nélkül tanítói hivatásuknak élnek és Krisztus szeretetéből lemondva a saját gyermekéről, mások gyermekeiért áldozzák életüket... Akik iskoláikból kikerültek, vallás és társadalmi különbség nélkül, szeretettel és hálával emlékeznek meg róluk, mélyen látó államférfiak pedig mindig őszintén megbecsülték munkájukat.

Vecsey Lajos

A Szent István Milléneumi Év első ünnepe Svájcban

A Szent István Milléneumi Év első svájci ünnepe augusztus 23-án rendezte Luzernban a Svájci Magyar Egyesület vezetősége. A szervezésre rendelkezésre álló rövid idő ellenére elég szép számban jelentek meg magyarok Svájc egész területéről a jezsuita-templomban a 10.30-kor kezdődő szentmisén, melyet Dr. Hász István tábori püspök pontifikált Dr. Pfeiffer Miklós prelátnak, Adám György pápai kamarás és Rába Lukács magyar lelkész segítségével.

A magyar csillagokra figyelő nép

A templomi szertartást a Püspök Atya beszéde vezette be, melynek keretében nagy szóbeli erővel méltatta Szent István honalapítót és egyház-szervező kettős művét. Az első magyar király bölcs előrelátásának köszönhetően, hogy a magyar nemzet ezer évvel ezelőtt elindult a történelmileg jelentős nemzetek útján. De István király ma is ott áll égi fényben nemzete mellett és ma is ő országunk istápjá.

Evangelium után Mgr. Dr. Adám György német nyelven mondott beszédet. «A magyar csillagokra figyelő nép» — mondotta — és erre a szónok, hasonlóan építette fel a remek szentbeszédet. A magyar népek veleszületett tulajdonsága, hogy eszmények után kutat és azok megvalósítására törekszik. Mivel Isten maga oltotta bele népünkbe ezt a nagyszerű tulajdonságot, magától értődőnek lehet venni, hogy történelme elejére Ő maga oda tüzött egy ragyogó csillagot, István királyt, akit rendkívüli kegyelmekkel alakított és fényesített a magyar ég ragyogó csillagává.

Nem is kétséges, hogy Isten Egyháza által gazdagítani akarta az egyes nemzetek történelmét is. Ezt a leghatásosabban azzal érthette el, hogy szenteket támasztott és nevelt, akikben látható lett maga az Isten a történelemben. Ezeket a ragyogó emberpéldányokat keresztül tört be a kegyelem történelmi intézményekbe s így lett az egyének adott kegyelem a Főzóság kincse, a nagy történelmi erők kicsiholója. A szent azután életművével együtt beléno az isteni világba és azért lesz maga is és műve is időtlen. István király mindenestül ilyen idő feletti hatalmas egyéniség, azért lett egész történelmünk folyamán a «magyarok tündöklő csillaga».

Nagy műve, a kereszténység nyugati formájának maradandó nemzeti értékekkel való összeforrasztása is időt álló. Az ő előrelátása biztosította a nemzet fennmaradását és készítette elő kiváló magyar tehetségek kibontakozását valamint még azt is, hogy nemzetünk hamarosan a nyugati népek méltó társa lett. Még ma is ennek a szentistváni műnek köszönhetően, hogy a nemzet teljes egészében elutasítja a minden erővel rátküldött materializmust. Ez a tény egyben arra

is figyelmeztet, hogy ne kutasson irányt téveszteni új eszmények után, hanem tekintsen Szent Istvánra, akiben a mai ifjúság előtt is felragyog az erős és szép egyéniség, akit nyugodtan lehet követni. A Szent István Milléneumi Év megrendezésének éppen az a célja, hogy ezt a sorsdöntő tény a magyarság felismerje a jelenlegi súlyos történelmi órában.

A szentmise végén, mely alatt a hívek végig magyar egyházi énekeket énekeltek, Dr. Ans református lelkész megható imát mondott a kereszt-hordozó magyar nemzetért.

A svájci hatóságok is jelen voltak

Az istentisztelet után a Schweizer Hof-ban volt közös ebéd, ahol Farkas László, a Svájci Magyar Egyesület elnöke köszöntötte a megjelent vendégeket. Köztük svájci részről Luzern város polgármesterét, Dr. H. R. Meyer-t és a kanton nagytanácsának az elnökét, Dr. F. Balsinger-t és Mgr. Kuhn-t, a svájci Karitás elnökét. Magyar részről a már említett egyházi személyiségek mellett résztvettek az ünnepi közös ebéden a délutáni műsoros ünnepély szereplői, köztük Eckhardt Tibor meghatalmazott miniszter és Ember Sándor v. országgyűlési képviselő valamint több más nemzet emigrációs vezetői.

Dr. Meyer felszólalásában arra mutatott rá, hogy 1.000 körül, Szent István idejében a svájciak is szabadságukért és függetlenségükért küzdöttek, mint a magyarok. Amint a magyarságnak sikerült Szent Istvánval az élen függetlenné válnia, ugyanaz sikerült Svájcban is. Mindkét népre egyformán jellemző, hogy a történelmi folyamán szabadságához és függetlenségéhez nagy áldozatok árán is ragaszkodott. Talán ezzel a feltűnő párhuzammal kell magyarázni — mondotta — hogy a svájci nép 1956-ban a magyar szabadságharcosokat nagylelkűen befogadta és azóta is igyekszik minden segítséget nekik megadni.

Az ebéd végén az egyesületi titkár ismertette azokat a leveleket és táviratokat, melyekben a meghívottak közül többen kimentették magukat. Levél érkezett Dr. F. von Streng v. baseli püspöktől, Dr. Hasler szentgallenitől és Dr. Hängi baseli főpástoroktól és az einsiedelni apáttól. Táviratilag fejezték ki a rendezőségnek távolmaradásukért sajnálatukat és kívántak sikert az ünnepséghez Dr. Zágon József prelátnak, Farkas Ferenc hadtestparancsnok, Béki ref. püspök és a lengyel emigráció vezetőségére.

A műsoros ünnepség

Délután 16.30-kor kezdődött a Paulusheimben a magas színvonalú műsoros ünnepség, melynek szónokai Dr. Eckhardt Tibor és Dr. Ember Sán-

dor voltak. Először Ember Sándor méltatta Szent István személyiségét és történelmi szerepét egy nagyszerűen áttekinthető történelmi korrajz keretében. Ajánlotta, hogy a mai nemzedék tanulja meg István királytól, hogyan kell súlyos nemzeti problémákat megoldani. Az ünnepély másik szónoka, Dr. Eckhardt Tibor, aki az Egyesült Államokban élő magyarság üzenetét és üdvözlését is tolmácsolta, előadásában azt mutatta meg, hogy Szent István honalapítása nagyobb tett volt a honfoglalásnál is. Neki köszönhetjük ugyanis, hogy a Duna-völgyében végre állam alakult, amely nemcsak a magyarságot mentette meg a pusztulástól, hanem Európa védelmében is orosz-lánrrészt tudott vállalni. A mai nemzedéknek is — mondotta — Szent István útján kell járnia: a Duna-medencében olyan berendezkedésre kell törekedni, amely első királyunk művéhez hasonlóan egyszerre képes a nemzeti függetlenséget és az egyéni szabadságot biztosítani.

A két kiváló és emlékeztető ünnepi előadást nagyszerű műsorszámok kísérték. Király Zoltán «Szent Istvánhoz» című versét szavalta, Fejes István Liszt Ferenc, Mozart és Kodály szerzeményeket énekelt R. Kraut zenetanár zongorakísérettel. Énekszámmal szerepeltek még Pataky László és Tóth Lajos, majd a műsor végén a kiváló és külföldön is nevet szerzett zongoraművész, Hegyi Géza játszott 5 ösi magyar táncot, 2 népeknépfeldolgozást Kodálytól és végül Lisztől a 16. rapszódia. A közönség nagy tetszéssel és élénk tapsal fogadott minden számot, köztük a kis Roskó Géza zongorajátékát is.

Az Ige

Vigyázzatok ma jól, mikor beszéltek
És áhitattal ejtsétek a szót.
A nyelv ma néktek végső menedéketek,
A nyelv ma tündérvár, katakomba,
Vigyázzatok ma jól, mikor beszéltek!

E drága nyelvet porrá ne törjétek,
Ne nyúljon hozzá avatatlanul
Senki: ne szaggassátok szirmaikat
A rózsafának, mely hóban virul.
Úgy beszéljen ma ki-ki magyarul,
Minha aranyat, tömjént, myrrhát hozza!

És aki költő, az legyen király,
És pap és próféta és soha más.
Nem illik daróc főpapi talárhoz,
S királyi nyelvhez koldus-dadogás.

Vigyázzatok ma jól, mikor beszéltek.
Vigyázzatok, a nyelv ma szent kehely,
Ki borát issza: élet borát issza.
Előre néz s csak néha-néha vissza, —
S a kelyhet többé nem enged el!

Reményik Sándor

Amerikában jártam

Öszintén szólva soha a legkisebb vágy sem lobbant föl bennem, hogy Amerikát megnézzem, csak a szokásom után kíváncsi voltam nagyon Kanadába, hogy maradék erőmet az ottani magyarok közt használjam el, hiszen ez lett volna otthoni munkám egyenes folytatása. A régi kívánságomból egy csipetnyi tavaly mégis megvalósult még hozzá olyan jóslás is, hogy az igazán megháláni mindenkora képtelen leszek. Álmodni sem mertem volna, hogy az ötven év lejártát ott fogom ünnepelni, ahol a kedves barátság valóban túltett önmagán. Ezzel a földön meg is kaptam mindent, amit a haszontalan szölgva valóban nem érdemel.

Először New Yorkba mentem, hogy Ft. P. Provinciális meg a Fordham egyetemen működő tudósainkat üdvözlöljem. Egyik nap olyan magyaros estebédet rendeztek, amilyent valamikor régen otthon is ritkán láttam és különösen jól esett, hogy még a löcsfalvi főpap is eljött közeink. Ha most visszagondolok a három napra, amit abban a behemót városban töltöttem, úgy érzem, hogy arrafelé minden magyar jezsuita elnyűti magát az amerikai napszámában, pedig az egykori zalavári apát, Kroll Miksa jól megmondta: Azért vagyok kilencven éves koromban is munkabíró, mert sohasem dolgoztam annyit, amennyit már nem bírtam.

Kanadába a Szürke Kutya vállalat kocsiján mentem át, hogy amerikai vidéket is lássak, de ez bizony öreg hiba volt s azért mindenkit óva intek: ne kövesse példámat. A keserves nap végén csak az vigasztalt, hogy a maga kárán tanul az okos ember. Mint öreg belgának nincs székségem kanadai vizumra, a határon mégis úgy kibólyászott a mogorva rendőr, mintha orosz szolgálatban állna, mert a feleségem után is ér-

deklődött. Minden porcikám kívánta már, hogy Torontóban legyek és robbant bennem az öröm, amikor Póta testvér matyó mosollyal fogadott a végállomáson. Nincs rá szavam leírni, mekkora barátság karolt át a plébánián, csak a páter Superior hiányzott nagyon, mert kénytelen volt szegény még a kórházban maradni.

Mint vén ember, aki már sokat köszült, nem szívesen utazom, mivel azt szoktam magamnak mondani: a hegyek, a vizek, a földek meg az erdők mindenütt egyformák, sőt az emberek és a városok is, tehát nem érdemes újságot keresni a földön, ahol már a szépítő távolság is eltűnt. Kanadában mégis olyan meglepetés ért, amire nem számítottam. Engem már csak két dolog tart folyton izgalomban: az egyház és a magyarság sorsa a mai képtelen válságban és éppen e téren lett nekem váratlan élmény Kanada. Alig lehet elhinni, hogy messze a hazától ekkora alkotó kedv feszül a népünkben. Torontóban új plébániát, Londonban, Courlandban, Montréalban templomot, Hamiltonban lelkigyakorlatos házat építettek és tovább terveznek, mintha nem tudnák, mit csinálnak a pénzükkel. Nem mondom, Európában is történt egy és más, de legfőbb alkotásunk, a fatimai kálvária is főként amerikai gyűjtésből jött létre. Mi itt az óvilágban csak cammogunk, odaát pedig keményen menetelnek és mi azt a pezsgő életet már utánozni sem fogjuk.

Tőlem otthon a párt elvette a levegőt, minden veszteségünk a húsbombá vágott, de igazában akkor vadult el bennem a fájdalom, amikor azon gyönyörű májusi napon elrabolták tőlem a Mian-rézát. Hamiltonban ez a seb szakadt föl, amikor a négy lelkigyakorlatot vezettem. Remek a ház, jónséges a kápolna és olyan nagyszerű közön-

ségem volt, amilyent utóljára otthon láttam, amikor a Manrézában vagy Pécelen dolgoztam. Ugyanaz volt a légkör, a buzgalom, a kérdések halma és a nővérek ezerszemű gondossága. Csak egy nővér nem beszélt magyarul, én meg nem tudtam rögtön az angolra kapcsolni, mert öreg már a legény s így eleinte mindig flamlandul válaszoltam. Ez bizony mulatságos volt, de mit tehetek róla, ha már emyire tokos lett az agyam. Minden héten nagy csoportok jöttek, tehát amikor nem volt előadás, gyóntatni kellett szakadásig, akárcsak otthon és rozszant szívem panasz nélkül bírta az erős napszámot. Ezt akarta nekem Kossa elvtárs megtiltani Moszkva nevében! En ugyan senkinek sem tartom magamat, de ahhoz mégis nagyúr vagyok, hogy holmi vörös csimaszok így packázzanak velem. No nem is sikerült nekik.

A hamiltoni rendházunk szép könyvtárában találtam Prohászka elmékedéseinek új angol kiadását és kíváncsi voltam, miként sikerült a fordítás. Ezen is ámultam, azonban még inkább megkapott az előző, amelyet a híres jezsuita Martindale írt hozzá. Szerinte Prohászka nagyobb tehetség, mint Newman, mivel érdeklődési köre tágabb, alkotása gazdagabb, mint az angol őriásé. Már azért is érdemes volt Kanadába mennem, hogy e szöveget megtaláljam. Prohászka ugyanis lelki alkata szerint Agoston, Bernát, Pascal, Newman rokona, csak az a baj, hogy magyarul írt, még hozzá olyan egyéni és művészi nyelven, hogy azt igen nehéz lefordítani. Miért nem iparkodtunk jobban, hogy legfőbb műveit külföldön is megismerjék? Haj de gyámoltalan ez a szegény magyar egyház!

Hála Ft. P. Superiornak a kemény télen is láttam a nagy vízesést, de sokkal jobban megkapott az, hogy az egyik hétköznap este mekkora közönség jött össze gyorsan hevenyészett meghívásra. Olyan nagy és figyelő társaság volt ez,

Msgr. Pfeiffer Miklós gyémántmiséje

Csendes visszavonultságban ünnepelte Msgr. Dr. Pfeiffer Miklós pápai prelátnak, a Svájci Magyar Katolikus Misszió Igazgatója ez év Szent István ünnepén gyémántmiséjét a svájci Fribourgnban.

Pfeiffer Miklós 1887 márc. 12-én született Sopronban. 1909 aug. 12-én szentelték pappá, első szentmiséjét aug. 20-án mondotta, mint a nyitrai egyházmegye papja. 1915-ban lépett át a kassai egyházmegyébe, ahol először püspöki levéltárosként működött, majd 1914-ben teológiai tanár lett. Mellette mint káplán dolgozott a pasztorációban is. Már a következő 1915-ik évben zsinati vizsgálóvá nevezték ki megyéspüspöke, 1916-ban pedig mesterkanonokká. Így 29 éves korában, fiatalon lett tagja a kassai székeskapitálnak. Két év múlva szentszéki bíró lesz. 1921-ben éneklő, 1951-ben pedig olvasó kanonok. Munkaköre nagyban kibővült 1959-ben, amikor az Akció Katolika egyházmegyei igazgatója, egyházmegyei tanfelügyelő s provicarius feladatával bízta meg. Erdemei elismerésül kapta meg 1940-ban a pápai prelátnak címet, 1945-ban pedig nagypréposttá lépett elő.

Széleskörű lefoglaltsága nem akadályozta abban, hogy a kassai egyházmegyén túl más feladatot is magára vállaljon. Az apostoli nuncius áldásával és cseh-szlovák püspöki kar jóváhagyásával lelkésze volt az egyetemi ifjúságnak is Prágában, Brünnben és Pozsonyban, mindaddig, míg Kassa Csehszlovákiához tartozott.

A második világháború utáni zavaros állapotokban az általa annyira szeretett és nagyrabecsült Svájcba vezetett ismét az útja, ahol 1948-56-ig intézeti lelkészként működött Fribourg közelében, de ugyanakkor 1950-től kezdődően részt vett a svájci magyarok lelkigondozásában is. Az utóbbi munkakör 1956-ban, az október 17-én felkelés után anyiban kiszélesült, hogy rendes lelkészé (misszionáriussá) és az egész Svájci Magyar Katolikus Misszió igazgatójává nevezték ki.

Gyémántmisés jubilánsunk teológiai tanulmányait Fribourgnban (Svájc) végezte. Ugyanitt szerzett a hittudományokból és filozófiából doktorátust. Bekebelezett doktora a budapesti Pázmány Péter (ma Eötvös) Tudomány Egyetem hittudományi karának is. Kitűnően beszél németül és franciául. Svájci ittléte alatt többször írt cikket a Svájci Kat. Magy. Misszió lapjában, a «Hiszek»-ben. Minden katolikus nemzetközi megmozdulás lelkes támogatója s aktív résztvevője.

Az összes svájci magyarok, valamint barátjai, ismerősei, papársai nevében szeretettel köszöntjük a svájci «Miklós Bácsi»-járt ritka jubileuma alkalmából, melyet jó egészséggel ünnepelhet. A Mindenható bőséges áldását kérjük a gyémántmisés jubilánsra, s azt kívánjuk, hogy ritka szívével tetterséget, tehetségét még sokáig kamatoztathassa Egyháza és hazája javára.

Ad multos annos!

V. L.

hogy jókedvemben ugyancsak kiadósan beszéltem a magyar titokról. Csak mellesleg emlitem: ez a könyvem is egészen elfogyott és mindössze hét példányom van belőle. Kár volt, hogy kevés könyvet küldtem előre és egyedül Hamiltonban elfogyott az egész készlet.

Néhány napot töltöttem Courlandon is, ahol gyönyörű új templom hirdeti László királyunk nagyságát meg az atyák és hívek építő buzgalma. Máté plébános úr elemében van ott, húzzák-vonják szakadatlan bizonyára azért is, mert mósolya estére sem jár el. Egy csoport magyar akkor is az egyháznak dolgozott: padokat gyártottak az alsó teremben. Az iskolában minden osztálynak bemutatott és elmondta, hogy többféle nyelvet tanultam, mire az egyik lurkó felém szúrta a kérdést, vajon ért-e a kínait is. Bezeg nagy volt a csalódása, amikor nemmel válaszoltam. Ama vidéknek egyik nagy gazdája Bakos úr, aki egyúttal a világi apostol példaképe. Megmutatta az ottani dohánykertészet módszerét, tavaszi tőzsdéjüket és előadta, mi mindent terveznek, hogy az egyházközösséget tovább fejlesszék. Olyan háza van ott a plébánia közelében, amilyent erre felé a nagyökések szoktak építeni.

Páter Bóday ma is a régi mozdonyember. Ha megállna, az összes szelepek sísteregve sípolnának és a feszültségtől robbanna az acél. Ő is új magyar templomot emelt Londonban és folyton azon töri magát, hogy a népe öntudatos keresztény legyen.

Ha nem látom, nem hittem volna, mennyire virul Torontóban a cserkészlet. Szinte szétromolták a házat, annyian voltak. Három nagy csoportnak tartottam előadást Telegi Pátról. Akkor volt az érdeklődés, hogy mindig kifogytam az

(Folytatás a 3. oldalon)

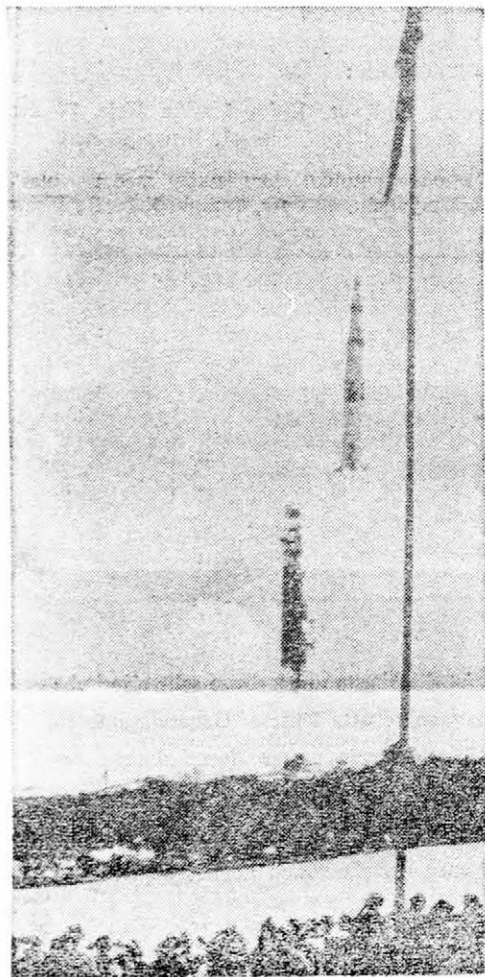
Milyen nagy lépést tett az ember a világűrben?

Evekkel ezelőtt hallottam, hogy valamelyik kommunista országban egy élelappal a következő karikatúrával lepte meg olvasóit. Egy űrhajó száguld a világűrben, és Isten — egy törődött, szakállas öreg — mikor észreveszi az űrhajóst, megremülve száll le trónjáról és mankóin próbál mekönyörögni a világegyetem új ura, az ember előtt. Emlekezetem szerint ez az éretlen tréfa akkor született, amikor az első űrhajós, az orosz Gagarin földközi repülése végén úgy nyilatkozott, hogy ott fenn sehoh se találkozott az Istennel.

Az biztos, hogy ez a fellengzős, de ugyanakkor nagyon bárgyú kijelentés, melyet sokak szerint a pártvezérek adtak az első űrhajós szájába, az istenhítek semmit sem írtott, hiszen a legegyszerűbb hívő is rendelkezik annyi vallási ismerettel, hogy Isten nem anyagi valóság, hanem szellem és ezért nem lehet őt elérni sem messzelátóval, sem mikroszkóppal, sem az űrhajó műszereivel. De hagyjuk most a böseletet és teológiai fontos megállapításait és engedjük át a szót egyedül a természettudományoknak és kizárólag annak az eredményeivel adjunk választ a kérdésre: Mekkora lépést tett az ember a világűrben?

Csillagászati méretek

A csillagászok igazolt tényként állítják, hogy abban a térségben, amelyet jelenleg műszereikkel megfigyelésük alatt tudnak tartani, 10 milliárd tejtű létezik. Egy-egy tejtűrendszerhez — mondják a csillagászok — általában 100-200 milliárd csillag tartozik egy akkora térségben, amelynek az átmérője átlagosan 100.000 fényév. Tudott dolog, hogy egy fényév az a csillagászati mértékegység, melyet a másodpercenként 300.000 kilométeres sebességgel haladó fény sugar egy teljes év alatt tesz meg. Ez a távolság kerekén 9 és fél billió kilométer.

A holdutasokat röpítő rakéta a kilövés után

A mi Tejtűnk szintén 100.000 fényév átmérőjével és 100 milliárd csillagával a közepes nagyságú tejtűk közé számítható. Tejtűnk 100 milliárd napjából egy a mi Napunk, amely 9 bolygóval és a bolygók 31 holdjával naprendszerünket alkotja. A mi naprendszerünk 25.000 fényév távolságra van Tejtűnk gravitációs központjától. A Nap körül keringő bolygók közül a legkülső pályán a Plutó kering a Naptól 6.000 millió kilométer távolságban. Ez azt jelenti, hogy a mi naprendszerünk egyedül akkora térben mozog, amelynek 12.000 millió kilométer az átmérője. (Képzeljünk egy autót, amely naponként 1.000 kilométert tesz meg. Ennek az autónak ahhoz, hogy naprendszerünk átmérőjét egyszer befussa, 32.876 évre lenne szüksége.)

Földünk, amely 150 millió kilométer távolságban kering a Nap körül, egyáltalán nem tartozik a nagy csillagok közé, sőt 12.756 kilométeres átmérőjével és 510 millió négyzetkilométer felületével még a bolygók között is a kisebbek közé sorolják. A Föld és a Nap között két bolygó kering: a Merkúr, amely 58 millió és a Vénusz, amely 108 millió kilométer távolságra van a Naptól. A Föld keringési pályáján kívül eső bolygók közül a Mars 228 millió, a Jupiter 777 millió, a Saturnus 1430 millió, az Uranus 2870 millió, a Neptun 4500 millió és a Plutó — amint már említettük — 6.000 millió kilométer távolságra van a Naptól.

A holdutasok által megtett út

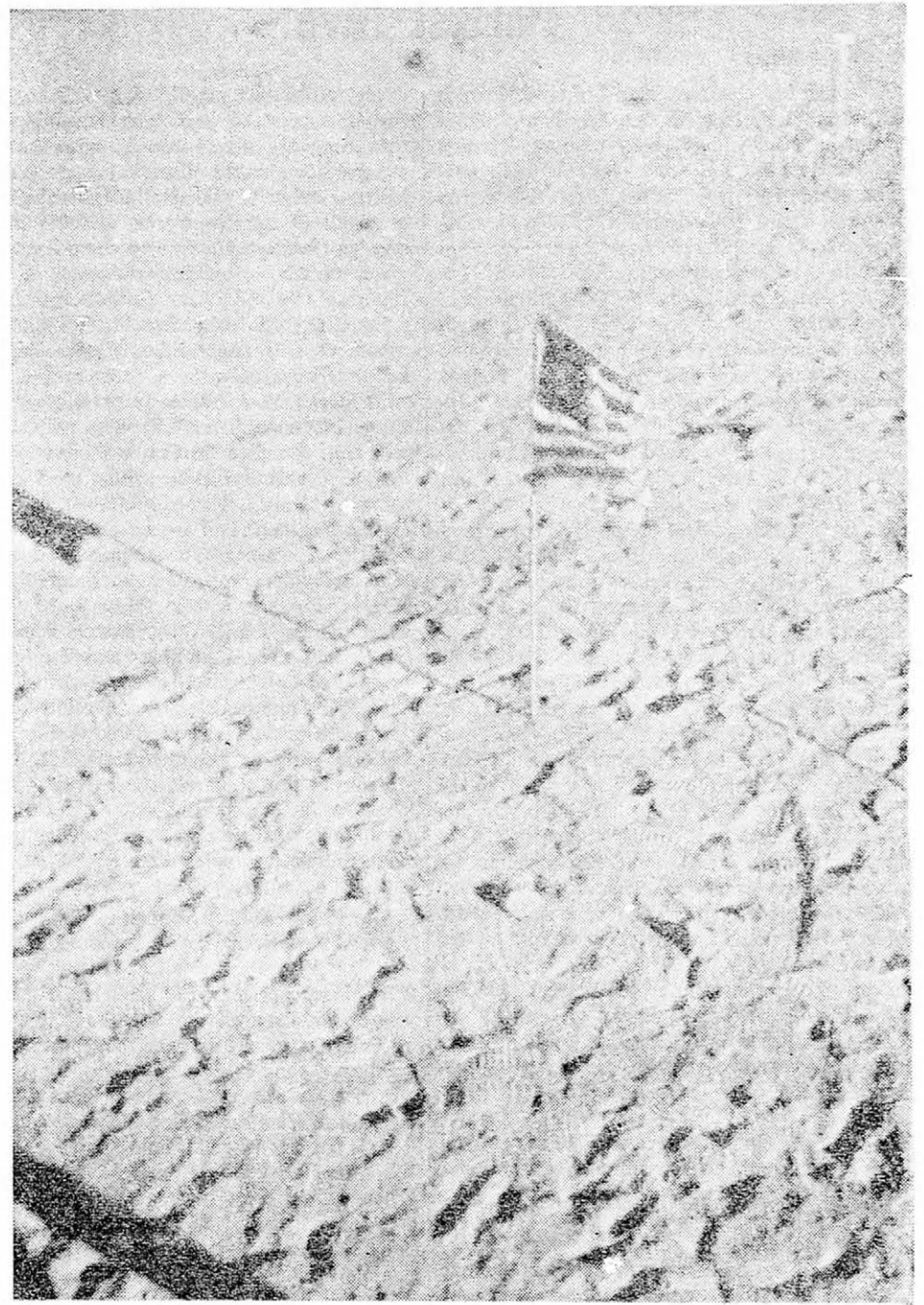
A csillagászok naprendszerünknek 31 holdját ismerik. Nagyobb számú holdja van a Jupiternek (11), a Saturnusnak (11) és az Uranusnak (5), két holdja van a Marsnak és egy-egy hold kering a Neptun és a Föld körül. A mi Holdunk 3476 kilométer átmérővel 50-szer kisebb a Földnél. Földünkkel való központi távolsága 385.000 kilométer. Az amerikai asztronauták július 16. és 23. között a Föld és a Hold közötti távolságot tették meg és erről a hét nap alatt megtett távolságról nyugodtan állíthatjuk, hogy csak egy liliputi lépést jelent nemcsak a világegyetemben, de még magában a mi naprendszerünkben is. Amint láttuk, naprendszerünk átmérője 12.000 millió kilométer, vagyis mintegy 30.000-szerese a Föld és a Hold közötti távolságnak.

A Föld és a Hold közötti távolság csillagászati mértékegységben, fényévben kifejezve csak valamivel több mint egy fénymásodperc. Ugyanakkor a Földnek a Naptól való távolsága 8 fényperc és 20 fénymásodperc. Naprendszerünk átmérőjének a nagysága az a távolság, melyet a fény 11 óra alatt tesz meg. A tejtűrendszerünkben hozzánk legközelebb eső csillag, az Alpha Centaurus naprendszerünk 4 és fél fényévre van. Ez azt jelenti, hogy ha az űrhajós a fény sebességével tudna röpködni, azaz másodpercenként 300.000 kilométert tudna megtenni, akkor 4 és fél évre volna szüksége ahhoz, hogy naprendszerünkben kilépve Tejtűnkben elérje a hozzánk legközelebb eső csillagot.

És ha ehhez hozzávesszük, hogy

1. a mi Tejtűnk átröpüléséhez a fénysebességgel haladó űrhajónak 100.000 évre volna szüksége,
2. a mi Tejtűnkkel szomszédos 12 tejtű közül a fény sebességével haladó űrhajós a legközelebbire 75.000 év alatt és a legtávolabbiig pedig 780.000 év alatt jutna el,
3. a másodpercenként 300.000 kilométeres sebességgel haladó űrhajós az útjába eső minden egyes tejtűt egyenként újra és újra átlagban 100.000 év alatt érne keresztül.

4. a fénysebességgel rohanó űrhajós a ma is-

Ezt a képet az asztronauták hozták magukkal a Holdról. A felvételen a kitűzött amerikai zászló és körülötte a két holdutas lábnyomai láthatók.

mert mintegy 10 milliárd tejtűből álló világegyetem átmérőjét 7 milliárd év alatt futná be, —

akkor sejtethetjük csak igazán, milyen ici-pici lépés volt a világűrben a Föld és Hold közötti távolság, a 385.000 kilométer, melyet a fény sugar 1,5 másodperc alatt fut be.

Ezzel természetesen nem akarjuk leértékelni a nagyszabású elméleti és technikai tudással végrehajtott holdröpítés tudományos és gyakorlati eredményeit, melyek egyelőre szinte beláthatatlannak. Csupán arra akarunk rámutatni, milyen bárgyú oktalanság lenne azt gondolni, hogy az ember űrhajójával meghódítja a világmindenséget és abból ki tudja szorítani a Teremtőt. Ellenkezőleg, meggyőződésünk, hogy a világegyetem méreteinek és az űrhajózás valódi és reális esélyeinek a felismerése az embertömegeket vissza fogja vezetni az istenhíthez. És ezért lehet

az emberi szellem nagy lépése

ez az ici-pici lépés az űrhajóval a világűrben. Mi azt hisszük, hogy ebben az értelemben jelölte meg — talán akaratlanul — a jövő útját Neil Armstrong, aki az űrhajóból kiszállva a Holdon tett első lépésnél ezt mondotta: «Egy ember kis lépése az emberiség nagy lépése.»

Mert a csodálatos éppen az, hogy az ember, aki űrhajóval képtelen beutazni a világegyetemet,

értelmével bejárja annak óriási mélységeit és felismeri minden emberi képzeletet felülmúló csodálatos berendezkedését. Az ember tudja, hogy

1. a Hold földközi 2 és fél millió kilométer pályáját másodpercenként 1 kilométeres sebességgel 28 nap alatt teszi meg,
2. a Föld napköri 946 millió kilométeres pályáját — magával vivén holdját is — másodpercenként 30 kilométeres sebességgel 365 nap alatt teszi meg,
3. a Nap bolygóival együtt másodpercenként 250 kilométeres sebességgel kering Tejtűnk gravitációs központja körül és egyetlen egy körforgás megtételéhez 220 millió évre van szüksége,
4. közben az összes holdak, minden bolygó, a sok milliárd nap és tejtű forognak tengelyük körül,
5. a több milliárd tejtű gázmolekulákhoz hasonlóan óriási sebességgel távolodik egymástól: a világegyetem tágul.

És aki ezt tudja és még azt is belátja, hogy minden törvény egy gondolat, szabály, melyet létrehozott valakinek el kellett gondolnia, azzal nem lehet könnyen elfogadtatni azt a tételt, hogy az anyag öröktől fogva van és képes volt veleszületett erővel és képességeivel önmagából a világegyetemet kialakítani.

Vecsey József

AMERIKÁBAN JÁRTAM

(Folytatás a 2. oldalról)

időből és olyan remekül nótáztak, mintha a Mátra tövében ültünk volna táborúzó körül. Fájdalmas öröm habzott a szívben, amikor az ember arra gondolt, mivé lett otthon az ifjúságunk, de ugyanakkor mégis tovább él nyugaton a magyar cserkész, amely nemrég oly hatalmas mozgalom volt és aligha akad pária a világon. Isten áldja meg a hősokeket, akik e szellemi vagyont nem hagyták veszendőbe menni. Feketevasárnap négy-szer beszéltem és minden misén tele volt a templom és ebből is láttam, milyen kitűnő pásztorok gondozzák ott az Isten nyáját. Bieleck plébános úr még a kabátját is ledobja, mint a hajdani aratók szokták, hiszen nagy üzem főnöke, aki reggeltől estig szolgálatban van. Kanadában is főként az isteni reményt hirdetem, mert erről a «lelki irodalomban» bizony kevés szó esik, pedig ez most különösen fontos, amikor az általános szorongás egyre vadabb lesz. Persze úgy szépen halkán azt is említem, hogy megyünk már ki az

alagútból és ilyenkor nem szabad csüggedten a fal mellé leülni.

Közben volt az ötven évét ünneplő találkozás az azon P. Borbély remekbe szabott emlékezésében mondta el, mit akartunk mi akkori harminc évesek az országából csinálni és mivé lettünk a magyar végzet újabb csapása alatt. Kitűnő volt a terv, ígéretes a lendület, amivel a vállalkozást kezdtük, de azt hiszem, még nagyszerűbb, hogy rokkantán és elnyűten, börtönben és hontalanul sem adjuk föl a harcot s a pokol minden hatalmával dacolva dolgozunk a holnapért, sőt megmutatjuk e cudar világnak, hogy minket legyűrni nem lehet. A hazában egyetlen barátja sem a miénk, ám a nagy világban mindenfelé állnak szellemi erődeink és megvan a végvárak vonala, ahonnan majd friss csapatok indulnak visszavenni István örökségét a haramiák kezéből.

Utolsó állomásom Montréal volt, ahol P. Nagy szervezte a missiót. Megérte a fáradtságot, olyan

kiadós volt az aratás és a végén bizony már alig győztem a gyónatást. Persze mindenütt sok régi ismerőssel találkoztam, csak az idő hiányzott, hogy foglalkozzam velük.

Föltűnő újság volt nekem, hogy a plébánia a társadalmi élet központja is. A templomok alatt van a pompás terem, a színpad, a konyha és minden, ami kell, hogy az emberek jól érezzék magukat egymás között. Bizony az európai egyház jó leckét vehetne ebből, de hát inkább a holland kátról vitáznak vég nélkül, mivel az könnyebb is, mint négy-száz területes magyar városát rendezni, ahol meghozza senki sem unatkozik. Most is világit még bennem az a gyönyörű fehér templom ott a Szent Lőrinc folyam partján és villanyoz a tavalyi út emléke, de ugyanakkor az aggodalom is fojtogat, vajon meddig bírják az iramot, akik most ott dolgoznak, mert ugyan-csak kevesen vannak azon az óriási terepen. Szent Pál szerint különféle adományok vagyis tehetségek működnek az egyházban s azért a

tudós csak kutasson, a tanár tanítson, az írástudó írjon, de sohase felejtjük, hogy mindez csak arra való, hogy támogassa a közvetlen apostoli munkát, amely az első vonalban folyik. Az összeomlás után jó munkám lett a népmissió és a lelkiyakorlat, hogy még egyszer erősítsük a népben a hitet, mielőtt hallgatásra kényszerítenek a Sátán kutyái. Ez volt életem ragyogó korszaka, pedig a véretek folyton figyeltek és bosszátottak, de ma is tündöklő ünnepe van, ha idézem a helyeket: Debrecen, Mezökövesd, Eger, Vásárhely, Szeged, Vác, Galgahévíz, Esztergom, Szekszárd, Szentgotthárd, Sopron, Füzű, Egerszeg, Bátaszék és Szombathely, ahol először sikerült az új terv szerint csinálni a missiót és tűz nélkül mondhatom: bámulatos volt az aratás, amilyent addig nem láttunk. Ez az isteni napszám az igazi, a töröl metszett papnak való s azért mindnyájan kérjük Jézus Urunkat, küldjön több munkást a kanadai mezőkre.

Varga László S. J.

A pápa legújabb apostoli útja a világegyházban

A római katolikus egyházban, de leginkább a jelenlegi pápa magatartásában újabb tapasztalható számos változás között a legfeltűnőbb és talán a legjelentősebb, hogy VI. Pál szinte évenként egy-két apostoli utat tesz a világegyházban.

A pápa megérkezik az ugandai repülőterre. Mögötte Milton Obote államelnök.

Vannak látogatásai, melyekkel az egész kereszténység ügyét, az egységretörékvést akarja szolgálni ökumenikus szellemben, mint pl. a jeruzsálemi (1964), a törökországi (1967) és az ideai genfi útjával. Mások a társadalmi vagy világbékét fenyegető veszélyeket szeretné elhárítani, mint pl. a new yorki (1965) és a bogotai (1968) látogatása alkalmával. Természetesen apostoli útjai lelkipásztori és hittani jelentőségét minden más célkitűzés fölé kell helyezni. Látogatásainak pl. abból a szempontból van legnagyobb jelentőségük, hogy — a fel-felbukkanó tévedések ellenében — erőteljesen kifejezésre juttatják azt az alapvető teológiai tételt, amely szerint a római pápa az öt világrész összes egyháztartományában és egyházmegyéjében mindenütt otthon van, mivel Krisztus akaratából ő az egyház feje teljes és mindenkre, püspökökre, papokra és hívekre egyaránt kiterjedő jogkörrel: kormányzó, megszentelő és bírói hivatala egyetemes szolgálatával.

A fekete kontinens problémái

A Szentatya általában olyan területeket igyekszik felkeresni, ahol a mai rohamosan változó

világban a lakosságát súlyos gazdasági és társadalmi bajok nyugtalanítják és ahol az egyház elé is újkeletű nagy problémák merednek. Ez az állapot szinte egész Afrikára jellemző és azért is volt sürgős egy apostoli pápai út Afrikába. Igaz ugyan, hogy a pápa látogatása három napján nem hagyta el Ugandát, de ennek ellenére az egész kontinens problémáit figyelte és igyekezett azok megoldásához a megfelelő irányelveket megadni. Nagy probléma többek közt, hogy sikerül-e szereztesen átadni az afrikai katolicizmus vezetését benszületett papoknak és püspököknek az európai misszionáriusok kezéből, amit a paphiány mellett a nemzetközi politikai helyzet és az afrikai népek egyre erősödő nacionalizmusa is szükségessé tesz. Ezenkívül a pápa nem csak enciklikájával (Populorum progressio), hanem személyesen is rá akarta irányítani a világ figyelmét az afrikai nemzetek szegénységére meg társadalmi elmaradottságára és gesztusával mindenekelőtt szeretné elválogatni az európai és az afrikaiak együttműködésének útjából a még mindig meglévő kölcsönös ellenszenvet és bizalmatlanságot. A pápa jól látja, hogy a kölcsönös bizalomra azért is szükség volna, mert az afrikaiak egyedül nem tudják megoldani azokat a súlyos problémákat, melyek rátermett egyházi és világi vezetők, szükséges tantervek és tanintézetek, továbbá orvosok és kórházak, valamint mérnökök és technikusok hiányából fakadnak. És a Szentatya leghöbbséggé, hogy segíthetne a bajok legfőbb forrásának, a polgárháborúnak a megszüntetésében.

Az apostoli út programja

A pápa július 31-én reggel indult Rómából és déli egy óraker érkezett meg a Kampala-Entebbe-i repülőterre, ahol hat afrikai kardinális és négy afrikai államfő jelenlétében Uganda elnöke,

Milton Obote fogadta. A repülőtérről nyitott gépkocsi vitte a Szentatya a főváros katedrálisába, ahol résztvett az afrikai püspöki karok közös tanácskozásának utolsó ülésén. Itt elhangzott beszédében arra mutatott rá, hogy Afrika nem missziós terület többé, ami azt a súlyos felelősséget rója az afrikai püspöki karokra, hogy mostantól nekik egyedül kell megoldaniuk a katolicizmus sok nehéz problémáját. Ugyanezt a gondolatot fejtette ki másnap, amikor 12 afrikai papot püspökké szentelt, akik a nagy kontinens különböző országaiba mint egyházfők tértek vissza.

Augusztus 1-én este első ízben fogadta VI. Pál pápa a biafrai és nigériai küldöttséget, de sajnos, minden erőfeszítés ellenére eredménytelen maradt az a fáradozása, hogy szüntessék be a harcokat: előbb kössenek látogatása idejére fegyverszünetet s azután kezdjék meg a béketryálgalásokat. Feltehetően nem annyira a közvetlenül érdekelt biafrai és nigériai vezetőkön, mint sokkal inkább bizonyos meglehetősen sötét más erők akadályozásán múlott, hogy a vatikáni diplomácia semmi eredményt nem tudott elérni. Nem is kétséges, hogy bizonyos nemzetközi erők, nem könnyen adták volna engedélyüket és bejegyzésüket ehhez a pápai békeműhöz, amely kétségtelenül ott az egyház és vallás tekintélyét erősen növelte volna.

A pápai látogatás fénypontját az ugandai vértanúk tisztelőre emelt oltár konsekrálása jelentette. A szertartást maga a Szentatya végezte 250.000 hívő jelenlétében. (Az ugandai 22 vértanú 1886-ban szenvedett vértanúhalált és VI. Pál pápa avatta őket szentté 1964-ben.)

A pápa kíséretével augusztus 2-án hagyta el Ugandát és éjjel 25.11 óraker érkezett vissza Rómába.

A Szentatya az általa szentelt új afrikai püspökök körében

Gyorshajtás

Jól emlékszem még rá, Karcsi volt a neve. Alig múlt húsz esztendő, mikor elhatározta, hogy külföldre marad. Mégis, harcolt önmagával, visszatérjen-e Magyarországra, vagy külföldön kezdjen új életet? Karcsi lelkiismeretfurdalása nem volt ok nélkül: élete első szakasza, a diákevek szép emlékei, szülők, barátok és az első szerelem is, mind hazafelé húzták. Mégis maradt. Szabadon akart élni, keresni és hamarosan főiskolára menni. Erőtől, épületes elhatározástól duzzadt karja és elméje. Jól esett egy ilyen céltudatos fiatalembert látni. A magyar ifjúsági otthonban lakott, onnan járt ki a városba dolgozni. Este mindig otthon maradt. A többiek a városban kerestek maguknak szórakozást, vagy a társalgóban töltötték idejüket. Karcsi egy kis szobában tanult, rendszeresen és kitartóan. Példaképe volt minden fiatalnak. Lakótársai sokat is emlegettek. Érthetetlen volt: amilyen gyorsan jött, olyan hirtelen el is tűnt a városból. Az okot azonban hamarosan megtudtuk. Erika, egy német kisieány, falura költözött szüleihez és Karcsit is lecsalta.

Az első gyorshajtás

A vidéki élet szép és nyugodt. Így tűnik ez a városi embernek. De azért falun is van ám hajsz. Az emberek erősen küzdenek, hogy legyőzzék az időt és a távolságot. Járóútvet szerencze, hogy ne legyenek helyhez kötve. Különösen ünnepnap kellemes a gyors és kényelmes közlekedés. Karcsi is az élet ütőerőre akarta tartani a kezét. Autóra még nem tellett, csak egy motorkerékpárra. Kezdetnek az is jó. Egy ötvenes BMW motort már jól meg lehet zavarni. Előnye is van, mert nagy forgalomban jobban lehet vele haladni mint az autóval. Különben a motor meglepetés volt Erika születésnapjára. Nem volt még kifizetve, de Erika apja kezkeskedett. Talán abban a reményben, hogy egy szép napon szorgalmas magyar vője lesz majd. Így nem is

vonakodott a jótállástól. Karcsiból kitört a magyar virtus. Mindjárt az első este be akarta bizonyítani, hogy jól tud ám motorozni. Erika ijedten kapaszkodott Karcsi borkabátjába, amelyet az ifjú motoros biztatásnak vett és még jobban megengedte a gázt. Faluhelyen ez nem veszélyes és miért ne tudja meg mindjárt az első este, mit lehet a motorból kihozni. Alig pár másodperc és máris kilencvennel száguld. Sajnos, a faluban nem mindenki tudott Karcsi óriási szerencséről. Egy hatéves fiúcska meg egyáltalán nem. Bokáig érő bevásárló táskával nyugodtan haladt át a falu egyetlen zebrasávos átjáróján. A motoros hirtelen arra gondolt, hogy most kipróbálja a féket. A kísérletezés kimenetele tragikus volt. A közeledő motor láttára a gyermek ijedten próbált védekezni, táskáját maga előtt lóbálta, majd előre tartotta, mintha hessegetni szeretné a motorost. Ez lett a vége. A száguldó jármű elragadta a kis átkelőt. Karcsi nem menekült el. Megállt és Erikával mentőkért telefonált. Mit ért azonban a nagy igyekezet, a gyermek ugyanis a kórház felé vezető úton már meghalt. A tárgyaláson kimondták a gondatlan emberölés bűnét és Karcsit börtönre ítélték.

A második gyorshajtás

Mikor kiszabadult Erika már férjnél volt. Természetesen másnál. Nem várt rá. Karcsi hamarosan rájött, hogy nem csak egy kislány van a világon. Gyorsan nősült, vagy talán kellett is neki. Egyik napról a másikkra éltek, mert szegény leányt vett feleségül. Néha még ínséget is láttak. Igyekeztek takarékoskodni, de nem ment. Karcsi ismét a városba költözött. A hét végén mindig haza utazott. Egyszer azonban hiába várta felesége. Nem tudta, hol maradt. A valóságra csak akkor döbönt rá, mikor egy lapot kapott tengeren túlról. Karcsi ismét gyorsan hajtott. Elhajtott. Ezért ki vonja majd felelősségre?

Csödöt mondott a nevelés ?

Még senki sem vállalkozott, hogy kézikönyvet írjon a magyar emigráns fiatalokról. Ha valaki erre a nehéz feladatra vállalkozna, minden bizonytalansággal, vagy több fejezetet szentelne a magyar fiatalok lelki világának változására is. A sokat hallott vád, hogy a mai fiatalok koravének, felelőtlenek és gyengeakarúak, bizonyára olvasható lenne abban a megírandó könyvben. A szülők és nevelők tanácsstalanul állnak a «mai fiatalok» problémáinak magatartása előtt. Vigasztaló tudat mégis, hogy nemcsak a mi századunkban van ez így, hanem így volt ez már minden idők nevelésénél. Miért? A nevelő a nevelésben elért eredményt összehasonlíthatja az általa kitért magas nevelési céllal, sok-sok hibát és követelményelőt állapít meg. Panaszkodik a jólhatározások ingatag volta, a munkában való kitértés hiánya, a könnyelmű életfelfogás és a rossz példa vonzó hatása miatt. Aki tudja, hogy fiatalnak lenni nem más, mint a lelki és fizikai fejlődés útján haladni, azzal is tisztában van, hogy ez a fejlődés sok tényezőtől függ és egy kudarc esetén nem okvetlenül szükséges félresikerült nevelésről beszélni.

A fiatalok élni akar

Az életerőtől duzzadó fiatal magatartása zavaró hatással a felnőttek által megszabott rend ellen. A fiatal szereti a zajt — a felnőtt inkább a csendet. Az a mozgékonyt kedveli — ez a nyugalmat. A fiatalok szeretik a kalandot — az idősebbek inkább az otthon csendjét. Más szóval: a fiataloknak meg kell szokni a rendet, amelyet a felnőttek szabnak. Ez nem mindig egyszerű és zökkenésmentes. Ezen a téren mindenkor voltak nehézségek. A nevelő abba a hibába esik, hogy nevelje felett saját, negatív tapasztalata szerint akar ítélkezni. Korunk szenzációt hajszoló sajtója előszeretettel ír elszigetelt eseményekről vastag betűvel, mint világeseményről, talán úgy, mint

Zsitvay Tibor

1884 - 1969

Zsitvay Tibor volt igazságügyi miniszter személyében a magyar emigráció egyik legkiemelkedőbb alakja hunyt el a kis svájci Alpachdorfban ez év július 9-én, élete 85-ik évében. Hamvait ugyanott helyezték örök nyugalomra. A gyászszertartást Dr. Hász István püspök, a megboldogult egyik barátja végezte, Dr. Pfeiffer Miklós prelátnak, svájci főlelkész és a helyi plébános segédletével.

Amilyen csendes mederben folyt le a volt m. kir. igazságügyminiszter, parlamenti elnök és m. kir. titkóstanácsos életének utolsó 20 esztendője ott a Pilátus hatalmas hegyláncra tövén és a Vierwaldstätti tó közelében, szinte olyan zajtalan volt a távozása is. Temetésén közvetlen családján s barátain kívül kevés magyar volt ott látható. Dr. Ember Sándor v. országgyűlési képviselő méltatta a sírnál az elhunyt érdemeit volt képviselő társai nevében, míg a svájci magyarság nevében Farkas László búcsúzott tőle.

Pedig Dr. Zsitvay Tibor azon kevesek közé tartozott, akik még a régi ezeréves Nagymagyarország hagyományait, emlékeit és honszerelmét hordozták és hordozzák szívükben. Amikor egyszer a svájci állampolgárság megszerzéséről volt szó, azt mondotta: «Szívet cseréljen, aki hazát cseréli!» Megnyilatkozásaiban, költeményeiben — t. i. több kötetben jelentek meg versei — minduntalan visszatér a honfi aggodása és bánata, sóvárgása és reménysege nemzete sorsával kapcsolatban. Ezerév távlatában nézte a magyar sorsot, főképp a nagy magyar tragédiát, s a többi nagy magyarokkal viselte ennek a tudatnak terhét «Vállon a kereszt»-tel, mint legutolsó verseskötete ezt hűen kifejezi. Most a hön szeretett földi haza helyett az örök haza kapuja nyílt meg előtte, ahová a mélyen hívő, vallásos lélek bizalmával lépett, hogy a földi élet hosszú vándorlása és küzdelmei jutalmát elvegye, s ahova felesége, családja, gyermekei, unokái, jóbarátai és ismerősei imája és áldása kísérte.

(V - y - s)

Magyar órásmester

sokéves gyakorlattal, mindennemű óra és ékszer javítását vállalja, garanciával.

Rendkívül jutányos árak !

Kérjen ingyenes tanácsot óra és ékszer vásárlása előtt.

Groszman Miklós

Neuweg 8. Hölstein BL.

Tel.: (061) 84 63 56. Hívható este

fentebb Karcsi esetéről írtam. Így helytelen, valótlán képet kapunk a fiatalokról.

A fiataloknak sokszor észrevétlenül szeméretetjük, hogy mi nem tartozunk közéjük, nem vagyunk már fiatalok, pedig sokszor szeretnénk soraikban lenni. Magatartásunk, vagy talán irigységünk meg akarja fosztani őket az örömtől, amelyet egy aránylag nyugodt korban élnek és élveznek. Különösen akkor, ha mi nevelők arra gondolunk, hogy fiatal korunkban sok szegénységet láttunk, vagy tapasztaltunk, nélkülöztünk és egy totális háború miatt féltünk is. Felnőttünk anélkül, hogy igazán fiatalok lehettünk volna. A fiatalok elvitathatatlan joga, hogy övéké a jövő. A nevelők legfőbb feladata az lehetne, hogy tervszerűen utódokat neveljenek a társadalomnak és az utódoknak időben helyet is adjanak. Egy nemzedék, amely a parancs és engedelmség képessége szerint nevelkedett, abba a kísértésbe esik, hogy a fiatalokat féltse, vagy visszatartsa. Sok esetben bebizonyosodott, hogy a felkiáltások: «még éretlenek!», «még megbízhatatlanok!», «mit akar az a kis ticskó» stb. azt tanúsítják, hogy félnek átadni helyüket a fiataloknak.

**

A mai fiataloknak, mint minden idők fiatalságának (egyébként a felnőttek nemzedékének is) vannak jó — és rossz tulajdonságai. A tulajdonságok fokozata függ a történelmi, a gazdasági és társadalmi adottságoktól. A fiatalok olyan, mint amilyen az adottságokhoz viszonyítva lehet. Az adottságokat nem ők teremtik, hanem öröklék. Ezért minden kornak olyan fiatalok van, amilyet megérdemel. Aki a fiatalok elítél, elítéli a kort, amelyben él és önmagát is. És ha mi felnőttek még egyszer fiatalok lehettünk, talán semmiben sem különböznénk tőlük

P. Szóke János

Hireink és közleményeink

Alphen (Hollandia). 120 magyar gyermek énekelt és kacajától zengett július 12-26-ig a falu. 45-en jöttek Liège és Limburgból, 17-en Svájc-ból és néhányan Németországból, a többségük hollandiai magyar szülők gyermeke volt. Délelőtti tanítás folyt; magyar nyelv, történelem, földrajz, néprajz, képzőművészet, hittan stb. — A felnőttek egy része tanított, a másik része a konyhán tevékenykedett, készítette a finom magyaros ebédet. Mindenki kivette részét a munkából. Az idő kitünően kedvezett. Majdnem mindennap lehetett úszni. Esténként a zászló levonásnál nagy csoport falubeli fiatalság és felnőtt csoport hallgatta a magyar himnuszt és az esti dalt és a magyarokkal együtt énekelte a holland himnuszt. A templom téren mutatták be az egy hét alatt kiválóan betanult néptánc-műsorukat. A helyi lap fényképes riportot közölt a magyar gyerekek táboráról.

Aachen. Augusztus 31-én Aachenban, ahol 1566-ban Nagy Lajos kápolnát építtetett, az Északrajna-Westfalia és a Benelux-államok magyarsága zarándoklata keretében nyitja meg Mgr. Dr. Ádám György a Szent István milléneumi ünnepek sorozatát. Ez alkalomból Aachen püspöke ünnepi nagymisé pontifikál a dómában 11.50-kor. Mise után fogadás lesz a városházán és utána 14 óra-kor közös ebéd a TH menzáján. 16-18 óráig műsoros emlékünnepség lesz a Neues Kurhausban.

Burg Kastl. A magyar gimnáziumnak az 1968-69. tanévben 360 növendéke volt. Ebből 246 tanuló Nyugatnémetországban élő magyar szülők gyermeke és 112-nek a szülei más országokban laknak. Amerikából 46, Kanadából 2, Venezuelából 2, Svájcban 55, Franciaországból 1, Angliából 1, Skandináviából 7, Hollandiából 2, Belgiumból 1, Ausztriából 14 és Spanyolországból 1 növendéke van az intézetnek. Az idei tanévben 20 növendék tett érettségét. — A gimnazisták maguk szerkesztik és adják ki a «Koldusdiák» című lapjukat, amelynek legutolsó számában megjelent jó írások jelentek meg Ákos István szerkesztő és több munkatársa tollából.

Köln. Dr. Hieró István kölni magyar lelkész körleveléből valók az alábbi sorok:

«Igen örülök, hogy annyi honfitársunk megértette, hogy ennek a komoly lapnak (Életünk) a megszerkesztése, kinyomtatása és szétküldése rengeteg munkába és pénzbe kerül, és az évi 8—DM előfizetési díjat befizette. Ugyanis nem várhatjuk el, hogy mások ingyen dolgozzanak értünk vagy adósságba keveredjenek. Aki úgy gondolja,

hogy nyugdíja vagy keresete nem bírja a 8—DM-ás megterhelést, az járuljon kevesebbel hozzá.»

München. A Németországi Magyar Szervezetek Központi Szövetségének elnöksége részletesen foglalkozott a magyarországi kommunista kormány újabb előretörési szándékával a külföldi magyarság megbontása illetőleg megnyerése érdekében abból az alkalomból, hogy 1970-et Magyarország szovjet megszállásának huszonöt éves évfordulóját a hazai rendszer a «Magyarok Világévének» nyilvánította és a szervezet elnöksége a következőket határozta:

1970-ben meg kell rendezni a «Szabad Magyarok Világévet», amely a hazai helyzet valóságát a világ előtt feltárja és követeli a magyar nemzet számára az önrendelkezési jogot és huszonöt évvel a világháború befejezése után a szovjet csapatok teljes és végleges kivonulását az országból. A szabad magyarság megemlékezéseinek és akcióinak a következő dátumok köré kell csoportosulnia:

- április 4-ike a szovjet megszállás 25 éves évfordulója;
- augusztus 20. Szent István király hagyományos ünnepe és
- az október 25-től november 4-ig terjedő időszak, az 1956-os magyar nemzeti forradalom és szabadságharc emlékünnep.

A fenti pontokban vázolt feladatok elvégzésére a Központi Szövetség koordináló bizottságot alakít, s felkéri a tagszervezeteket, hogy tegyenek javaslatokat a bizottság személyi összetételére vonatkozólag.

Párizs. A párizsi Magyar Katolikus Misszióban szeptemberben megnyílik a csütörtöki magyar iskola egyelőre egy bérelt helyiségben. A szülők jelenthetik gyermekeik részvételét előszóban a vasárnapi mise után, levélben vagy telefonon. Az iskola vezetősége a gyermekeket koruk szerint osztja csoportokba, azért a pontos cím mellett a gyermekek születési évét is kéri.

Zürich. A zürichi magyar rk. Szent Erzsébet Női Egyesület szept. 8-án (hétfőn) este 7 órai kezdettel tartja évmegnyitó gyűlését. A gyűlés helye Birmensdorferstrasse 54. II. e., a horvát-magyar misszió helyisége.

Minden kedves katolikus nőtestvérünket, aki szívesen segít az egyház munkájában, szeretettel várunk. Másvallású nőtestvéreinket is természetesen szívesen látjuk sorainkban.

MAGYARORSZÁG SZÁMOKBAN

Beszélő számok — Beszélő tények

Az ország fővárosa-, 4 megyei jogú városa és 58 járási jogú városának lakossága:

4.405.100 = 44.5 %

Az ország 3196 községének lakossága:

5.494.900 = 55.5 %

Az összes népesség: 9.900.000

A népességből férfi: 4.750.000 = 48 %

A népességből nő: 5.150.000 = 52 %

A népesség életkora:

15 éven alul 2.500.000 = 25.0 %

15 és 59 év között 5.550.000 = 56.5 %

40 és 59 év között 2.490.000 = 24.9 %

60 éven túl 1.580.000 = 15.8 %

Az össznépségből

dolgozó férfi 2.874.000 = 60 %

dolgozó nő 1.912.000 = 40 %

Összes dolgozó: 4.786.000

Ezek a következő termelési ágakban dolgoznak:

Az iparban 1.509.000 = 32.0 %

Az építőiparban 295.500 = 5.9 %

A mezőgazdaságban 1.458.000 = 51.2 %

A közlekedésben 317.800 = 6.4 %

A kereskedelemben 346.000 = 7.0 %

Egyéb alkalmazásban 859.000 = 17.5 %

Összeállította és kiértékelte a Magyar Statisztikai Hivatal 1966. évre szóló adataiból

Kiss-Gubik Nándor

«Boutique Maria»

Ruhák, kosztümök, kabátok, kötöttárú; párizsi és londoni modellek; szalonmunka méret után is.

Pongrácz Mária

Herrng. 2. Wien I. Tel. 65-50-222

Emlékezzünk

1894 szeptember 9-én született Gulácsy Irén (Pálffy Jenőné) írónő. Lázárföldpusztán, Szeged mellett látta meg a napvilágot. 16 éves korában ment férjhez, néhány évig Szegeden és a Hanságban élt, majd Nagyváradra költözött. Férje közben megrokkant s a magatehetetlen beteg ápolása mellett a család gondjai is a fiatal írónő vállaira nehezedtek. A Nagyvárad című lap belső munkatársa lett, s novelláit csakhamar feltűnést keltek. A marosvásárhelyi Zord Idők lapvilálat pályázatára írta meg első regényét, a földreform problémáival foglalkozó Förgetet. Ez idő tájt nyerte el Napáldozat c. parasztdrámájával egy drámapályázat első díját. Legnagyobb sikerét azonban a mohácsi vész korát megelevenítő Fekete völgyek című történelmi regényével aratta, 1927-ben. További regényei: Pax vobis (1930); A kálló kapitány (1935); Nagy Lajos (1936); Jezabel (1941). Történelmi regényeiben alapos kortanulmányokkal vázolja a háttérrel, női gondossággal cizellálja az apró részleteket, s gazdag találékonysággal szövi az események szálait. Azt a hősi életszemléletet viszi át történelmi regényeibe, melynek példáját maga adta önfeláldozó életével. Budapest bombázásánál halt meg 1945 januárjában.

1619 szeptember 7-én, 350 évvel ezelőtt haltak vértanúhalált a «Kassai vértanúk», boldog Körösi Márk kanonok, P. Grodecz Menyhért SJ és P. Pongrácz István SJ. Egészen véletlenül találkoztak Kassán 1619-ben, itt érte őket Bethlen Gábor felkelése. — A legfiatalabb közöttük Körösi Márk kanonok volt, az esztergomi egyházmegyéből. Horvátországból származott, és mint zágrábi kispap került Rómába a Collegium Germanico-Hungaricum-ba. Pázmány Péter SJ bíboros-érsek vette át az esztergomi egyházmegyébe a buzgó papot. — Grodecz Menyhért atya 35 éves volt, és mint katona-pap került Kassára, a császári helyőrség kötelékében. Kortársai valómása szerint, akár németül, akár szlovákul beszélt, mindenki megértette a tizes szónokot. — Legidősebb a három vértanú közül Pongrácz István atya, harminchét éves volt. Felvidéki származású és a kolozsvári jezsuita kollégiumban tanult, majd maga is jezsuita lett. Ebben az időben Homonnán működött mint tanár és hitszónok. Kassára azért jött, hogy a kevés katolikust megerősítse

SZENT ISTVÁN ZARÁNDOKHÁZ

A Szent István ház várja magyar vendégeit. Római tartózkodásunk idején nyugodtan igénybe vehetjük és bátran ajánlhatjuk ismerőseinknek is, mert olcsó áron kényelmes szállást és jó magyar ellátást biztosít.

Egy napi szállás és ellátás 2500 lira. (A fürdőszoba közösen használható.) Magánfürdőszobával az ár 300 lírával több.

A ház előnyös azért is, mert a magyar vendégeknek magyar vezető tud adni a város megtekintésére. Ezt a városrészt autóbussz-járat kapcsolja össze a belvárossal, s az autóbussz a ház mellett áll meg. Római utunk előtt azonban ne feledkezzünk meg arról, hogy a szállást előzetesen és időben biztosítsuk a ház igazgatójánál.

A Szent István Ház címe: Casa di S. Stefano, via del Casaletto 481 — 001 49. Roma, Italia.

Telefon: 53 75 319 és 53 77 361.

A Ház megközelíthető: a római Termini pályaudvartól a 27-es busszal a végállomásig (a 27-es busz csak este 21.30-ig közlekedik); a 27-es végállomásánál át kell szállnunk a 144-es buszra. A város nevezetességei onnét kb. 40 - 60 perc alatt érhetők el.

Ismét élvezhet magyar konyhát

Párizsban

Új vezetés — magyar szakács

Restaurant Zsiga

3. rue Cadet — Páris-9

Metro: Cadet

Magyaros ajándéktárgyak —

különleges Pulloverek és Cocktail ruhák — a legújabb divatészkerek és divatkellékek nagy választékban a

«Boutique Liviában»

Forchstr. 16. — 8008 Zürich

(Kreuzplatz-nál) Tel. 54 17 88

«Jungbrunnen»

Hotel · Pension Sonntagsberghen,
700 m. magasan.

Bécsből és Salzburgból egyaránt
1.5 óra a West Autobahnon. —
Elágazás Amstetennél.

Kitűnő ellátás, polgári árak.

Magaslati levegő. Tegyen próbát Ön is!

Ugyanitt 55 közműves telek eladó 5 évi
részletre is. Víz, villany, telefon-
vezeték. — aszfalt kész. Gyönyörű
kilátás az Alpokra és a Dunára.
Telekár: 150 250 S-ig m 2-ként.

Bécsben a Hietzing-villanegyedben családi
ház 700 m 2 gyümölcsösrel eladó 1.1 millió
S-ért — Azonnal beköltözhető; 1954-ben
épült, 1967-ben renovált masszív épület.

Érdeklődni: Hotel «Jungbrunnen» in
Sonntagsberghen, Post 3352 Rosenau a. S.
Telefon: 07448 25504.

A Németországi Magyar Szervezetek Központi Szövetsége Elnökségi Irodája minden hétfőn 9-13 és minden pénteken 15-19 óráig áll tanácsadással honfitársaink rendelkezésére.

Címünk: Zentralverband Ungarischer
Organisationen in der Bundesrepublik
Deutschland e. V. — München 22,
Zweibrückenstrasse 2/II.
Telefon: 0811-294376.

Cserkészjelvények, cserkészing beszerezhető

Skottner Károly üzletében.

Cím: 8455 Kastl bei Amberg, Opf.

Dr. HAMSAG JENŐ

Flóra Gyógyszertára

szállít Magyarországra és a világ
bármely részére gyógyszereket.

Badenerstr 85.

8004 Zürich

Tel. (051) -25-21-40

**Magyar — ha Baselban jársz, van
egy jó címem —
Basel szívében a Markplatz mellett,
Schneidergasse 21 alatt található a szép**

JULISKA

vendéglő és étterem.

Magyar étel, ital, zene!

Szeretettel vár

Bauer Emil vendéglősmester.

Telefon: 061/24 12 77.

Eredeti antik

rézkarok

tájképek magyar és külföldi városokról,
továbbá antik térképek a világ minden
tájáról és egyéb tárgyú karcok nagy
választékban kaphatók.
Export — import — csere.

Viszonteladónak nagyban árak.

Dr. Oswald Miklós,
9000 St.Gallen (Schweiz)
Rorschacherstr. 159.

Lapzárta a hónap 15-én. Hirdetéseket pedig csak a hónap 12.-ig fogadunk el.

Bácskai jegyzetek

A pétervári vasúti hídon robog át a gyors. A Duna innenső partján Újvidék. A várfalak oda-át, a Duna fölött, a török kiűzetésének utolsó évtizedeit idézik. Néhány perccel előbb még a Szerémségben jártunk, Karlovic alatt, ahol — 1699-ben, a zentai csata után — Savoyai Jenő a Magyarországot és Erdélyt felszabadító békét kötötte a törökkel. Emlékmű áll ma is a dombon, a békekötés helyén. Háromszáz éve sincs még, s mi minden történt azóta!

1.

Vasárnap reggel Szabadkán. Hét órakor magyar misét mondok a püspöki székesegyházban. Tágas, ízlésesen díszített barokk templom. Mária Terézia építtette a török kiverése után rohamosan fejlődésnek indult bácskai metropolis plébániatemplomának. Akkor még a kalocsai érsekséghez tartozott Bácska. Az első világháború után Szabadka lett a Kalocsától elválasztott bácskai apostoli kormányzóság székhelye, s az is volt a múlt esztendeig, amikor az újonnan felállított bácskai püspökség székhelye lett. Istennek hála! — a plébánia épületét is akkorára szabták annak idején, hogy a püspök is, a plébános is elfér az egyemeletes épületben, a hivatali helyiségekkel együtt.

Kezdődik az ének ... Pali bácsi, a magyar sekrestyés vezet ki a tágas szentélybe. Középen márvány asztal-oltár, a régi főoltár helyén tabernákulum. Végignézek a hívők során. A padok teli, többen állnak. Javarészt háziasszonyok, akikre az ebéd főzés gondja vár. De fiatalok is, szép számmal. Enekiüktől zeng a barokk templomcsarnok. Huszonhárom éve nem miséztem ekkora magyar hívőseregnek. «Az Úr legyen veletek». Elhomályosodik a szemem. Zsebkendőért kell nyúlnom, hogy el tudjam olvasni a könyörgés szövegét. Az evangéliumnál már értjük egymást. A csodálatos kenyérszaporítás. Igen, most érik be a gabona a Bácskában. Isten évről évre megszorítja a kenyeret: gondviselő szeretete asztalt terít hívőnek, haragosainak egyaránt. De még többet tesz. Itt az egyházban is asztalához hív. Kenyerét szegi nekünk: barátságát, szeretetét, kegyelmét nyújtja ... Esszük kenyerét: családjának tagjai, házanépe vagyunk. Isten gyermekei, Krisztus testvérei, a mennyei haza örökösei ... Sokan áldoznak. Asszonyok, akiknek Krisztus szegi kenyerét, hogy áldozatos szeretetének jegyében ők is megszeghessék családjuknak ...

2.

A püspök atya úgy visz körül Szabadka környékén, mint egy falusi plébános a gyümölcsösében. Ismer ő itt mindent és mindenkit. Ősi bunyevác településen járunk. Ő volt itt a plé-

bános éveken keresztül, s maga is erről a vidékről való. Magyarul csak később tanult meg, de amióta — előbb mint apostoli kormányzó, most pedig mint megyéspüspök — ő a főpásztor, folyékonyan, csaknem szabatosan beszél hívei többségének a nyelvét. De nemcsak ő teszi ezt, horvát papjaitól is elvárja, hogy tudjanak beszélni magyar híveikkel, mint ahogy a horvát hívekkel a magyar papok. A két nyelvűség szinte feltehető a papi hivatásnak itt Bácskában. Persze, aki horvát iskolát járt, annak nem könnyű felnőtt fejjel magyarul tanulni, főleg nem, ha még bizonyos nemzeti elfogultság is akadályozza. De Horgoson, Szeged alatt, a színmagyar községben találkoztam egy horvát káplánnal, aki néhány hónap alatt annyira vitte, hogy már meg tudja értetni magát a hívekkel. És Szabadkán, a gyakorlati érzékkel, ízlésesen megépített új kissemináriumban, ahol a különböző délszláv egyház-megyéknél több mint száz felsős diákja tanul, a bácskai horvát fiúknak kötelező tantárgya a magyar nyelv. Különböző olyan helyeken, ahol vegyesajkú a lakosság, mint Szabadkán is, a rendszer az, hogy egymást váltják a magyar és horvát nyelvű szentmisék. Papjainak is az egyik évben magyar, a másikban horvát nyelvű lelkigyakorlatot szervez a püspök. Ezen a nyáron a magyar van soron, — így kerültem én Szabadkára.

3.

De mielőtt az elmékedő napok csöndje megkezdődne, vendéglátó gazdám még egy meglepetést tartogat nekem. Vasárnap koradélután autón kivisz a szegedi határra. Néhány percre lekanyarodunk a Palicsi tó ősi parkjába — Balatonfüred jut az eszembe —, de nemsokára már a horgosi halászsárdá mellett futunk el. Előbb még az aratásra váró gabona mély aranya, az embermagasságyra nőtt kukorica haragos zöldje, a gyümölcstől roskadozó fák meg a szemesedő szőlő, de innen már a Kis-Kunságra nyíló messzi szemhatár. A vámsorompónál átnézünk Magyarországra, azután megiszunk egy kávét, s megyünk le a Tiszához. Amikor, Kanizsa előtt, a partmentl erdőből hirtelen utunk elé kanyarodik széles mederben hömpölygő vize, egyszerre elakad a lélekzetem. Amit a határon nem éreztem, azt most a Tisza megértette velem. Megint csak a zsebkendőm után kell nyúlnom, s törölgetem szaporán a szemem, hogy jól láthassam a «magyar» folyót. És a népet! Horgos, Kanizsa, Ada, Mohol, Bece, meg a többiek. — csupa magyar falu a Tisza mentén. És mekkora falvak! Sok ezer lakosával egyik-másik kisebb városnak is beillenek. A kevert lakosságú Zentán nem lett semmi a főtérré tervezett nagytemplom tervéből, de a kanizsai plébániatemplom, főleg ha sikerül helyreállítani, vetekszik majd a szabadkai székesegyházal.

házzal. Adán éppen esküvőről vonul ki a násznép. A templomtér teli városiasan öltözött magyarokkal, itt nincsen népviselet. Moholra meg egy újmise kellős közepén érkezünk. Szigeti Kilián magyar miséjének Sanctus-a árad ki a templomkapun. Énekelek már én is együtt a néppel, de közben törölgetem újra a szememet. Magyar népmise a javából. A püspök mindjárt a zsinat után magyar papjai kezébe adta — szabadkai kiadásban — a Rómában megjelent Vasárnapi misekönyvet, s mióta a magyar kánont is jóváhagyták, elejétől végig magyarul folyik a szentmise. A nép végre egészen otthon érzi magát az egyházban. Isten Báránya, irgalmaz nekünk ... adj nekünk békét!

4.

Gyülekeznek lelkigyakorlatra a magyar papok. Bácskából közel negyvenen jöttek össze, de — Géczy prelátus vezetésével — Bánáthól is valamennyien tizenkilencen. A kissemináriumban kettesével laknak egy-egy osztályteremben. Minden hely foglalt. A háború óta az első eset, hogy külföldről hív magyar páter a püspök. Ma már ez is lehetséges. Szinte árad felém a barátságos, meleg érdeklődés. Idősebbek, fiatalabbak szomjasan hallgatják a zsinati teológia alkalmazását a lelkiéletre és a lelkipásztorkodásra. A napi négy elmékedést kevésnek találják. «Hiszen nem azért hoztuk onnan messziről, — jegyzi meg egyik derék papunk —, hogy magába fojtsa a szót.» Délelőtt is, délután is teológiai, lelkipásztori megbeszéléseket iktatunk a napirendbe. Isten ma is élő szava, Isten népe és az egyház küldetése a mai világban, a keresztény egység kérdése. Isten és ember szeretet-közössége a liturgiában, áldozatra kész apostoli buzgóság, — mindmennyi időszertű téma, s már el is érkezett az ötödik nap reggele. Együtt voltunk lélekben is, — nem könnyű a búcsú. De bízunk a viszontlátásban.

5.

Még két szabad nap. A püspök atya Bácska szívébe visz, Topolyára. Színmagyar község ez is, hacsak nem város, mert olyan szépek a házai, s akkora temploma van — a századfordulón csúcstílusban építette a régi földesúr — hogy úgy érzi az ember mintha városban járna. A templom tornya pedig katedrálisfelel is vetekszik: hetvenöt méter magas. Valóságos hegymászás volt följutni a toronyszobába, ahol — aratás idején — tűzoltó őröködik. Tiszta időben innen Szabadkájig, keletre meg nyugatra a Tisza és a Duna menti falvakig is ellátni. Másnap Csantavéren járunk. Ez is nagy magyar település Belső-Bácskában. Újromán ízléssel épült temploma szintén beillenek székesegyháznak, ha belsőt is korszerűen helyreállítanák. Az új plébánia, külön hitoktatási teremmel, már épülőben van. Horgosra is eljutunk megegyezve, a plébános elvárja a püspököt s a külföldi magyar papot a népipari kiál-

Keresünk

valódi vagy átképzett SZERSZÁMLAKATOSOKAT SZERSZÁMKÉSZÍTŐKET nagy karosszéria szerszámok gyártásához. Csak valóban kitanult szakemberek jelentkezzenek, legalább 50 % német nyelvtudással! 6 hét próbaidő, véglegesítés után lakásszerzésben is segítünk. DR. MELEGHY K.G. Werkzeugbau und Presswerk 5070 BERGISCH GLADBACH

lítás megnyitására. A plébánia a helyi népművészeti emlékek egész kis múzeuma. Most pedig a házi iparnak ma már múzeumi értékű szerszámait gyűjtötte össze a plébános. Anyaga annyira értékes, hogy még szakemberek is jöttek Szabadkáról és Újvidékről a szerény körülmények közt, de gondosan megrendezett kis kiállítás megnyitására. Hazafelé még betérünk egy homoki szőlők közt meghúzódó kis magyar plébániára, és Szabadka egyik külvárosi plébánia-kápolnája mellett meglátogatjuk a kalocsai növények bácskai magyar csoportjának noviciátusát, de a nap már vörösen ég a bácskai «zöld tenger» fölött a szemhatáron. Eljött a búcsúzás ideje.

6.

Másnap korareggel indul az autóbussz Belgrádba. Fiatal magyar tanárember az útítársam. Magyarok lévén, néhány perc múlva már politizálunk. De miféle politika ez! Lehet-e Bácskában másról beszélni, mint a Duna-völgyi népek jövő sorsáról? A századforduló óta öntudatos nemzetekké nőttek föl ezek a népek, és sokhelyütt egymással keverve élnek. Lehet-e másként elképzelni jövőjüket, mint a kölcsönös megértés és együttműködés jegyében? Keresztény ember a nemzeti érzésben hagyományt őrzi, közösséget összetartó emberi értéket lát, és nem ellenséges érzést a másik nép iránt. «Kultur-nacionálizmus» — ez a szó merül föl a beszélgetés során. Orizni kell az egyéni színt, anyanyelvet, kultúrát és hagyományt, — ez minden nép természeti joga —, de a nemzetiségi gettó egyáltalán nem szolgálja egy kisebbségben élő nép javát. Meg kell találni a Duna völgyében is a kis népek együttműködésének tágas politikai és gazdasági kereteit, hogy emberibb, kulturáltabb formában élhessenek szabadon s a többivel egyetértésben nemzeti életüket. Fiatal barátom a belgrádi repülőterig kíséri, pedig Újvidéken kellett volna leszállnia. Jól esett búcsúzóul a fiatal magyar értelmiség szavát is hallanom.

Békés Gellért

Mit látott Constantinus?

A nyáron a falazóm, aki a freskóm elé a máltát keverte, bökte ki, hogy néhány hete egy házának a fundamentumát ásva katonatemetőt találtak. Nagy Constantinus császár katonáit, akik itt a Prima Porta területén 10 kilométerre a Milvius-hídtól gyülekeztek a bizonytalan kimenetelű csatára. Egy autóbussznyira (52) a Szent Péteről északra van ez a híd, melyért minden árvízvesztésben szenvedő rómaiak. Kétezer éves kövei nehezen állják a Tiberis dagadó hullámaival.

Elet-halál kérdése fűződik e kopott, rogyadozó, az idő vasfogatától megharapdált pillérekhez. Ha emberi beszédé válna a folyó nyelve, mely susztorogva nyaldossa a beléje épített köllabakat — szemtanúként mondhatná el a döntő csata napját Maxentius és Constantinus között. A folyó két partján elhelyezkedett két világnézet csatáját, mely hosszú időre eldöntötte a történelem sodrát. Vágtató lovak patája alatt nyögött a híd. A diadalordítás és a győzelem mámore megreszkettette a régi köveket is.

515 az egyháztörténelem egyik legjelentősebb dátuma. A 500 éves keresztényüldözés, a katakombák korának vége.

A legenda szerint az ütközet előestéjén Constantinus jelenést látott. Az égen fényes kereszt, körülötte írás: «E jelben győzz!»

Az csak természetes, hogy korunk természetrajza szerint a modern történelem megismerésének minden a csodás elemektől — korunk újító káprázattal tanítsák, hogy a Constantinus korszaknak napjainkban vége. Azonban ha az egyház és állam kapcsolatának akkori értelmezése ma idejét múltja is — abban a korban és ama körülmények között Constantinus mégis csak kora óriása volt, nem hiába nevezte Nagynak az utókor.

Látta-e a csodát? Sokkal többet látott. Megérezte a pillanatot, mely döntő volt. Ha átugrunk a Capitoliumra, és arcába nézünk a múzeumban lévő óriás Constantinus-fejnek, mely a fórum ba-

zilikájának ülszobráról való — egyszerre megértjük, miről van szó.

A modern művészetértelmezés egyik legizgalmasabb darabja. Aki járatos olvasni a műalkotásokból és otthonos az alkotás műveléskénti törvényei között, annak döntően bizonyít. Nofretete, Homeros, Seneca fejeitől VI. Pál napjainkban faragott faszobráig, melyek nemsokára a személyt, de a korszakot is ábrázolják, melyből kinőttek, ez a torzó is árukkodó dokumentum. Ez az arc nagy karikás szemével lát. Igenis lát! Egi jelenést? Az eljövendő századokat és a bennük élő ember szellemi változását. A szobrász arcára véste a pogány evilágosság és a reménytelenség kontrasztját a föld fölött elnéző új emberi magatartást. A művész, aki egy darab a közösségből, de benne remeg környezete komplikált élet-érzései, hallatlan döbbenettel ábrázolta ezt az új látásmódot.

A művésztörténet egyik fogós kérdése, hogyan sodródhatott el ez a kőfaragó az Augustus-fej klasszikájától a Constantinus-fej expresszionizmusáig. Leromlott kor leromlott művésze ez. Mintha így lenne — ha ráadásul még a Constantinus diadalív alatt is elmegyünk. A széteső birodalomban nem voltak már olyan minőségi műtermek, mint a 500 évvel előbbi Rómában. Megengedhetjük, hogy nem is tudta volna úgy megcsinálni, mint azok — de nem is akarta, mert nem érdekelték többé azok a szépségideálok. A katakombák falairól már elindult az új szellemiség. (Mai művészt se érdekelnék többé az impressionizmus vívmányai.)

A művészetben nincs fejlődés vagy romlás, csak változás. Mi sokszor fejlődésnek véljük az anatómia, perspectiva stb. felfedezéseket. Ezek azonban csak eszközei a művészetnek, mint az ecset, olaj vagy a szintetikus festékanyag. Fejlődése ez az orvostudomány vagy a geometriának. Az anatómia alkalmazása nem ment művészszerű senki járt. A perspectiva ismerete nélkül is óriási Cimabue. Piero della Francesca nem a geometriája, hanem az ábrázolt titok miatt géniusz.

A mozaikfestő arany hátterének csillogó végtelenséget lekorlátozta volna a lineáris látásmód törvényeivel.

A diadalív torz, elforgatott, esetlen figuráit is leromlott alkotásoknak véljük a diszkoszvető és Apollo vonalán, de mennyi többlet van bennük vagy helyesebben mondva, változás, módosulás, hogy ki tudnak fejteni olyant, amire a milői Venus szentelen művésze képtelen volt.

Constantinus szoborszeméi látnak és keresnek. Isten országát megvalósítani a földön. A vasszadok és a barbár hordák brutalitása ellenére megvalósítani a kereszténység tapogatózó szellemiségét. Nemsokára az egyéni életben, hanem a népek és korok jellegében is állandóan fejlődik és tökéletesül az evangéliumi ideál. Ránk nézve lenne megdöbbentően nyomortudásos, ha csak úgy látnánk, mint ezek a szemek látnak. E kereső és a bizonytalanságban mégis biztos szemek.

Ma a hold-éra hajnalán, mikor a ma próféta már látnak, ha biztosan megfogalmazni még nem is tudnak — nem nehéz észrevenni, hogy a Constantinus megfaragott arcán a kereszténység hajnala fölragyog.

Prokop Péter

Magyar szakácsot és felszolgálót (nőt) keres Baselban a

JULISKA

étterem.

Cím: 4000 Basel, Schneidergasse 21.
Telefon: 061/24 12 77.

Magyar turistáknak kellemes szállás a Quisisana pensióban a Mariahilferstrasse mellett.
Wien 6., Windmühlg. 6. T. 57 53 41.

Ifjú lázadás

Az ember míg fiatal, keveset kap és sokat akar. Forradalmat, új igaz rendet, szót és jogot; és néha csak egy karéjjal több kenyeret.

Látad már az ifjú szemét, aki hisz, vall egy új világot és ráteszi az életét? Ki az igazat pusztá kézzel tépi fel a hamisság kövei alól és hordozza fenn, bár nevetik a vének: hogy nem lehet fejlet a falnak romani.

Es nem lehet. Ifjú szívek jonnyadnak el az alkuvásban, vagy éheznek hittel, kitaszítva... Korok körképibe gyűlnek, és mindig csak statiszták: vízet cipelnek a pilátusoknak a kizsármósáshoz és fogcsikorgatva küzdenek magukkal, hogy azok fejére ne borítsák a vedret, vagy el ne lopják az aranyos gazdag edényt és megosszák azt a szegények között.

Ifjú, lázadó szenvedés... A nagyok rendjét feltörni merő tett és csillogó, zárt világukba lépni reménytelen. Ahol odabent élnek a boldogok, az alkudva elégedettek, a javakkal gazdag magukkal-törődők.

De nem tudják — hogyan tudnák —, hogy a világ, hova belépni nem képesek, mennyi szenvedéssel, mennyivel több küzdelemmel és jajjal van teli. Hogy értenek meg ugráskész párdüctestűkkel: mit jelent egy reumás végtag, egy irritáló fekély, egy hálátlan gyermek, vagy hitlen feleség? Hogy mily retentő gond a pénz és a gazdagok is csak ritkán boldogok...

Hogy értenek meg? Szívük lázas, testük fiatal és nincsen terhelve még az élet hideg súlyaival, mit kegyetlen törvényként kristályosít ki rajtuk az idő.

Figyelem!

Megjelent a már régen várt magyarnyelvű Újszövetségi Szentírás nagybetűs (öregbetűs) kiadása. Kapható a rk. telkészeknél!

Csárdás, fokes, pusztá...

A fenti címszavak nem tölem származnak. A budapesti kultúrfelelősök szótárából kölcsönöztem, akik ezekkel a szavakkal szokták elátkozni az elmúlt rendszerek külföld felé táplált kultúrpolitikáját.

Hogy a nagyvilág, de elsősorban közvetlen nyugati szomszédaink még ma sem tudnak többet rólunk, ez tény. Ha egy nyugati találkozik egy magyarral, jótájékoztottságát még ma is azzal igyekszik kifejezni, hogy elrebeigi a nemzetközileg ismert varázsszavakat: «Paprica, Gulasch, Zigeuner.» Ha nagyon tájékozódott még azzal is megtoldja, hogy: pusta, tokaier és tschardasch.»

Szomorú ez, de hát az idegenbe szakadt magyarság sem igen tesz mást, mint ott folytatja, ahol az előzők abbahagyták. Ahol «négy-öt magyar összehajol», ott az az első, hogy megalakul a táncsoport és piros csizmákban roppják a nemzeti bokorugrót. Az emigráns lapok pedig lelkesen dicsérik a nemzetiszínű hejchuják érdekes rendezőit. Olyan magyar egyesületekről még senki sem hallott, amelyek feladatait tűzte volna ki, hogy megismerteti a világgal Madách vagy Puskás Tivadar nevét. A szakembereken kívül senki sem ismeri a C-vitamin nőbeldíjas, magyar felfedezőjének a nevét, sem a gyermekágyi láz kórokozójának a felfedezőjét. A déli harangszórol pedig csak annyit tudnak, hogy az jelzi az ebéd idejét.

Mindez abból az alkalomból jutott eszembe, hogy a svájci televízió június 28-án esti nyolc óra 20 perces kezdettel «Ein Abend mit dem ungarischen Fernsehen» címmel műsort hirdetett.

Minthogy a magyar televízió művészi színvonaláról különböző forrásokból eléggé tájékozva vagyok, vegyes érzelmekkel néztem a tévé-csere keretében kínálkozó műsor elé. Abban reménykedtem, hogy kellemesen fogok csalódni, mert ha a magyar ember vendégségbe megy, igyekszik mindentől a javát vinni, még akkor is, ha hazai használatra megteszi a hitványabb is. Ez különben szokásos eljárás a népedemokráciákban, ha ipari produktomról van szó.

Nem így történt.

A gatya már az első percekben megjelent a tv. ernyőjén. 10-12 éves kislányon lötyögött, akik hasonló korú, bokorugró szoknyákba bújtatott kislányokkal együtt játszották a lánclánc eszterlánc nevű nemzeti játékot. Ezeket követték az oláh hegyipásztoroknak öltöztetett legények, akik a hora nevű oláh táncot tállalták a gyanútlan nézőknek.

«Hogy a fene egye meg!»

Ezt sem én mondom, a népi nők énekelték: «Hogy a fene egye meg, nem csokolom többet meg, komámasszony». Azután ittak egyet és népi táncoltak.

Rövid egyházi hírek

A SZU-ban a zagorszi konferenciával egyidőben Nowgorodi Ikonfestészet címmel 200 oldalas tanulmányt adtak ki. A könyvből az olvasó művészettörténeti információkat szerezhet és az ikonfestészetet az orosz ortodox egyház termékei korszakának nevezi.

Egy kardinális naplója címmel Londonban egy angol-amerikai kiadó vállalat hamarosan közreadja Bea kardinális naplóját, amely az 1959-1968. közötti éveket öleli fel. Ezzel egyidőben a neves kardinális több írását is kiadják, amelyet volt személyi titkára rendez sajtó alá.

Délafrikában hamarosan megjelenik az első katolikus katekizmus. A négy kötetes oktatómunkát a délafrikai püspöki kar dolgoztatta ki és az angol nyelv mellett 11 afrikai nyelven és dialektusban adják ki. A katekizmus — bár nemcsak iskolai, hanem családi használatra is készült — az ország összes iskoláiban ugyanazt a vallási kiképzést nyújtja.

A bambergi dóm alatt, köponti fűtés bevezetéséhez szükséges munkálatok során művészettörténeti szempontból szenzációs leletre bukkantak. A padlózat alatt boltozatos régi templomot találtak, amelyre minden valószínűség szerint a 15. században épült a jelenlegi. Végleges eredmények csak néhány hónap múlva várhatók, amikor a még szükséges feltérési munkákat befejezik.

Laosban a főváros közelében egy terrorista csoport meggyilkolta a francia származású Boissel misszionáriust, aki több, mint 50 éven át tevékenykedett az országban. Az autóban vele utazó másik két páter súlyosan megsebesült.

A braziliai Sao Paulóban tartották a latinamerikai katolikus újságírók 4. kongresszusát. Ezen a katolikus újságírók a földrész minden országából képviseltették magukat. A tanácskozás főtémája a katolikus sajtó feladata és szerepe volt, a latinamerikai országokban most végbemenő nagy változási folyamatokban.

Az Európában dolgozó jugoszláviai vendégmunkások helyzetével és problémáival foglalkozott nemrég a jugoszláviai püspöki konferencia. Körlevelet hoztak nyilvánosságra, amely a külföldi országokban végzett munkát vallási- és erkölcsi szempontból világítja meg.

Castelgandolfóban nemrég több, mint 600 cseh-szlovákiai zarándokot fogadott a Pápa, akik Szent Cirill halálának 1100 éves évfordulójára érkeztek Rómába, a Szent sírházhoz.

Marienstattban, a cisztercita apátságban tartották meg a rend nagykáptalanját, amelyen 70 külföldi rendtag vett részt. A rendnek 1098-ban történt alapítása óta első ízben tartották a nagykáptalant német nyelvtérületen.

VI. Pál pápa ugandai látogatásának emlékére a köztársaság arany- és ezüstérme sorozatot adott ki. Az érmeiket olasz művészek tervezték.

Bulgária üdülőközpontjaiban ezen a nyáron rendszeresen hallgathattak szentmisét a katolikus turisták. A májustól októberig tartó szezon idején vasár- és ünnepnapokon helyenként két szentmise is volt és erre első ízben a Leipzigben megjelenő katolikus hetilap hívta fel a figyelmet.

A lengyel hírszolgálati iroda, a PAP jelentése szerint az országban jelenleg 15.200 templom és kápolna áll. 11.200 világi pap és 28.000 szerzetes él az országban. A katolikus egyháznak Lublinban egyeteme és ezenkívül 48 szeminárium van, amelyekben közel 4.000 növendék tanul.

A finnországi katolikus egyház évi jövedelmének egy százalékát ajándékozta a tengerentúli országok megsegítésére. A segélyösszeget a Nemzetközi Caritas finnországi szervezetének adják át.

Slipej kardinális, aki éveken át Szibéria börtöneinek foglya volt és jelenleg Rómában él, hivatalos körutat tesz Németországban. Főleg ukránai katolikus híveit kívánja felkeresni és a fennállásának 10. évfordulóját ünneplő exarchatust. Németországban, Berlin is beleértve a 4. dékánátus 100 lelkesítő központjában 24 pap végzi az ukránai katolikus hívek lelki gondozását.

A pakisztáni kormány államosítani kívánja az összes missziós iskolákat. A kormánynyilatkozat szerint a hivatalos angol nyelv helyett az urdu és a bengáli nyelvet vezetik be. Pakisztánban jelenleg 250 katolikus iskola van, ebből 150 elemi iskola, 8 felsőfokú, és 14 tanítóképző intézet, stb.

A jugoszláviai hivatalos sajtó arról panaszkodik, hogy Szlovéniában minden második gyermek hitoktatásra jár, helyenként még ennél is több, 90-100 százalékkal.

A katolikus sajtótermékek példányszáma az 1961. évi 250 ezerrel szemben 1965-ben 8,2 millióra, 1968-ban pedig már 11 millióra emelkedett.

Sao Paulóban a brazil püspöki konferencia legutóbbi ülésén úgy határozott, hogy a jövő évben Braziliában tartandó Eucharisztikus Kongresszusra meghívja a pápát. A hivatalos meghívót már elküldték Rómába.

Az Abu Menas-nál (Egyiptom) folyó ásatások meghozták az első eredményeket. A város az V. században már híres keresztény búcsújáróhely és gyógyfürdőhely volt. Eddig már több templom, ház, kolostor, temető és fürdő maradványait találták meg és tárták fel.

Madridban tartották világgongresszusokat a szervátültetéssel foglalkozó tudósok. Ennek keretében katolikus, protestáns, ortodox és zsidó teológusok vitatták meg a szervátültetés teológiai szempontjait. A vitát a francia Boulogne páter vezette, aki tavaly májusban kapott új szívet. A kongresszuson résztvett és felszólalt Bernard professzor is.

A jezsuita rend Oxford melletti kollégiuma London belvárosába költözik és az egyetem egy részét képezi majd. A döntésre hónapokon át folyó tárgyalások után került sor, mivel több egyetem szívesen bekebelezte volna a jónévvű intézményt. Az átköltözés főleg a kollégium teológiai- és filozófiai hallgatóinak nyújt előnyöket.

Magyarországon az elmúlt évben bár némileg emelkedett a születések száma, az egészségre rendkívül káros művi vetélések száma még mindig meghaladja a 200 ezret — jelenti a sajtó.

«Egy, két, három liter bor komámasszony.»

Mindezek után «kitették a holttestet az udvarra», azaz valami teremfélében volt felravalozva s a legények talpig feketében kéz- és láb-ficamítási gyakorlatokkal adtak kifejezést szörnyű bánatuknak. Mindez inkább valami afrikai, benszült temetési rítusra emlékeztetett inkább, mint magyar népi hagyományra.

A szünetben Takács Marika, a budapesti tv. bemondónője csevegett a svájci tv. egyik bemondónőjével és többek között elmondta, hogy Magyarországon semmi akadálya nincs annak, hogy a híreket nők is beolvassák a tv.-ben, ami Svájcban tudvalevően a férfiaknak van fenntartva. Arra a kérdésre, hogy mi tetszik és mi nem tetszik neki Svájcban, a vendégszeretetet dicsőítette, de a vaj nem ízlett neki. Elmondta még, hogy kedvenc feladatai közé tartozik a mese-mondás a gyermekeknek, de felmerül a gyanú, hogyha a politikai híreket is ő szokta beolvasni, ezt a mesemondást a felnőttekre is kiterjeszti.

A szünet után következett Mórincz Zsigmond elbeszéléséből, a Barbárok-ból készített film bemutatása. Ez a film egy kairói filmfesztiválon első díjat nyert, ami sokmindent megmagyaráz. Az elbeszélés, mint olyan remekmű volt. A kezek balettje után, mivelhogy Magyarország a dolgozók ország, bemutatták az algói nyersolaj és gázkaták égéséről készített dokumentációs filmet. Kissé furcsa volt, hogy éppen egy üzemi szerencsétlenségről készített filmmel dokumentálják az «Acél és vas országát», ahelyett, hogy olyasmit mutattak volna, ami valahogy működik is. Am az ítélet elhamarkodott volt. A majd egyhónapos küzdelem az égig csapkodó lángokkal váratlan hapienddel végződött. Amikor már úgy látszott, hogy minden erőfeszítés hiábavaló, amikor a magyar szakembereknek már megállt a tudománya, egyszerre «deus ex machina» megjelentek az orosz szakemberek, direkt ilyen célokra szerkesztett speciális oltókészülékükkel, amellyel azután pillanatok alatt eloltották a tüzet.

Hát így. A sokat átkozott gatya, fokes, a hamis romantikát árasztó pusztá, a népitáncot lejtő államosított paraszt még ma is az egyedüli exportcikk a magyar kultúrából; hogy valami velősebb is legyen, a végére Liszt 2 zongora hangversenyét tették, de ez sem népidemokratikus produktum.

Ezzel szemben benne volt a nagy testvéri segítség, az orosz tüzoltók, akikre eddig a 44-es és 56-os tapasztalatokból a világ inkább úgy emlékezett, hogy tüzeket csináltak és csinálnak ma is Saigontól Kairóig.

Zsinay Mór

FONTOS TUDNIVALÓ

Svájcban élő, de tanulmányaikat Svájcban kívül folytató tanulók számára, hogy a tanév elején kötelesek írásban bejelenteni kinttartózkodásukat az illetékes kantonális idegenrendészeti hatóságnál, hogy az állampolgárság elnyeréséhez szükséges időt a kint töltött évek meg ne szakítsák. E bejelentés akkor is kötelező, ha említettek a karácsonyi vagy húsvéti szünidőre vissza szándékoznak térni Svájcba.

MAGYAR NYOMDA

UNGARISCHE BUCHDRUCKEREI

vállal mindenfajta nyomdai munkát!

Cím: Ungarische Buchdruckerei

Telefon: (071) 22 55 28.

St.Gallen, Gallusstr. 41. Svájc

Kész magyar konzervek — saját gyártmányú marhapörkölt — magyar csirke és kacska — mindenféle friss hús és füstöltárú — kirándulásra turista szalámi kapható

Manczal és Tsa.

családi Rt.

hentesüzletében.

Csak Svájc területére szállítunk!

Stockerstrasse 62. 8002 Zürich,

Tel. (051) 25 13 56

Somlainé ILONA Stüberl-je

Kis magyar étterem

a Graben 14. házban

Wien 1. Bräunerstr. 2. Tel. 52 61 91

Vasárnap is nyitva. Csütörtök szünnap.

Keresünk kamerumi luxushotel magyar étterméhez

Fiatalabb magyar szakácsot.

Havi bruttófizetés: 1400.— nyugat-német márka, ingyen ellátás s lakás (kb. 10 %-os adólevonás). Az oda-visszarepülés költségeit a cég fizeti.

A szerződés 1 évre szól, de meghosszabbítható (évente 1 hónap szabad-ság). Sürgős jelentkezéseket életrajzzal, fényképpel, szakmai bizonyítvánnyal és referenciákkal a következő címre kérjük:

Helmut Löffler,
555 Marburg, Nyugatnémetország,
Schillerstr. 5 a.

Athelyeztem

ügyvédi irodámat

Nürnbergből Münchenbe.

Levélcímem:

8000 München 1,

Postfach 162.

Telefon: 0811/28 21 62

Rupp László ügyvéd.

ÉLETÜNK

Az európai magyar katolikusok lapja
Felelős szerkesztő és kiadó:
Dr. Vecsey József
Szerkesztőség és nyomda:
Ungarische Buchdruckerei
9000 St.Gallen, Gallusstr. 41. (Schweiz)
Telefon: (071) 22 55 28
Postacsekk: Zürich Nr. 80-31481
Bankcsekk: LLOYDS Bank
Europe LTD Zürich Nr. 45.854
Előfizetés egy évre: 8.— svájci frank
Egyes szám ára: 0.70 svájci frank

Életünk — Unser Leben
Monatschrift für die ungarischen
Katholiken in Europa
Redakteur und Herausgeber:
Dr. Josef Vecsey
Redaktion und Druck: Ungarische Buch-
druckerei, 9000 St.Gallen (Schweiz),
Gallusstr. 41. Tel. (071) 22 55 28
Bezugspreis jährlich: 8.— Sfr.

Életünk
Verlag und Schriftleitung in der BRD.:
7000 Stuttgart O. Werastr. 65.
Fennf.: 43 57 86. Postcheckkonto: Ung.
Seelsorgeamt 2190 Postcheckamt Stuttgart.
Verantwortlich: P. Szőke János
Erscheint monatlich
Bezugspreis jährlich: 8.— DM

Életünk (A Kereszt Népe)
(Het Kruisdragend Volk)
verschijnt maandelijks in Nederland
Administratie: Hobbemakade 51, Amster-
dam Post giro: «A Kereszt Népe»
Amsterdam, Nr. 1462200. Tel. 020-756891
Redactie: P. Matyasovich Henrik
Houtlan 4, Nijmegen
bijdrage voor een jaar fl. 8.—

Életünk — Unser Leben
Verlag und Schriftleitung in der Schweiz:
9055 Teufen, App., «Fernblick»
Telephon: (071) 55 11 49
Postcheckkonto: Sparkassa der Adminis-
tration, St.Gallen, 90-656.
Verantwortlich: Dr. Vecsey Lajos

Életünk — (Magyar Ház)
Megjelenik havonta — Verschijnt maan-
delijks — Periodique mensuel
Szerkesztő és kiadó: P. Salamon László
Brüsszel 5, Gewijde Boomstraat 125.
125, rue de l'Arbre Bénit, Bruxelles 5.
Tel. (02) 48 53 36
C.C.P.: «Magyar Ház» Nr. 68516 Bruxelles

Életünk — Notre Vie
9, rue des Deux Gares, Paris-10.
Tel.: COM 74 32
Postacsekk: Paris 15 419 57
Directeur de la Publication:
P. Dr. Ruzsik Vilmos Előfizetés egy
évre 12.— Fr. Egyes szám ára 1.— Fr.

Ausztriai szerkesztők:
P. Dr. Radnai Tibor
1010 Wien, Stephansplatz 5.
Tel. 0222-52-00-222
Dr. Iván László 4020 Linz/Donau,
Senefelderstr. 6. Tel. 42-5-86

Életünk
Redaktion för Skandinavien
Ungerska Sjalavarden
P. Solymár János S. J.
Drottningg 88 B. ö. g.
11156 Stockholm C.
Tel.: 111656, Postgiro: 40 45 15